

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

8.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

(INDEPENDENT LITHUANIA)

Kanados Lietuvių Kultūrinio Gyvenimo žurnalas

Nr. 30 - 31, Montreal, Lapk. ir Gruod. mėn., 1944 metų

Už išlaisvinimą Lietuvos! For Liberation of Lithuania!
Už ištikimybę Kanadai! For Loyalty to Canada!
Už Santarvės Pergelę! For the Victory of the Allies!

Leidžia Kanados
Lietuvių Taryba
Montreale

Prenumerata metams:	Yearly Subscription Rates:
Kanadoje.....\$1.00	Canada.....\$1.00
Uzsieny..... 1.50	Other Countries..... 1.50

Redakcijos Antrašas

6642 Third Ave., Rosemount,
Montreal 36, Quebec,
Canada.

RedaktoriusJonas Yla.

S V E I K I N I M A IK A N A D O S L I E T U V I A M SLietuvos Ministeris B.K. BalutisLondon, Anglija.

Sveikinu Kanados lietuvius Kalėdų ir Naujų Metų švenčių proga ir dėkoju už Jūsų malonų "Nep. Lietuvos" siuntinėjimą man.

Ta pat proga siunčiu knygą; "Lithuania's Fight for Freedom".

B.K. Balutis.P. J.M. Salteniai, Chicago Ill.

"Pasaulio Išganytojaus gimimo švente,
Teatnesa Jums ramybės ir džiaugsmo.
Ir tepalaimina gimes Taikos Karalius
Jūsų namus per ateinančius Naujuosius Metus."

J.M. Šaltenis.

P.S. Sveikinimą p. Šaltenis išrašė į gražią atvirutę, kurioje radome ir gražios finansinės paramos mūsų žurnalui.
(Red.)

P. P.P. Jaras, Baltimore, U.S.A.

Mūsų nuolatinis geradėjas p. P.P. Jaras, niekuomet nepamiršta Kanados lietuvių. Ir šių švenčių proga, sale gražiausių linkėjimų, prisiunte finansinės paramos mūsų žurnalui.

Tautiečiai iš Flin Flon, Man.

Linkime "Nep. Lietuvai" geriausios kloties, kad išaugtu į didelį laikrastį. Tam tikslui pasiunčiame dovanele, kurią suaukavome: Jakubas Urbonas \$5.00, Nikodas Alishauskas \$100, Jonas Baltramiejunas \$2.00.

Su pagarba,

Mrs. J. Baltras.Kun. Dr. J.B. Končius, B A L Fondo pirmininkas.

Su gražiausiais linkėjimais Kanados Lietuviams, priminė ir tą, kad suselpti vargstančią Lietuvos liaudį, Bendras Amerikos Lietuvių Fondas spalio mėnesi pasiunte vaistais, sumoje \$24,250.00.

Sėkančiais mėnesiais suselpti Lietuvos liaudį ir pabėgėlius pasiunte didešias sumas pinigais ir drabuziais.

* * * * *

SVEIKI SULAUKE KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR NAUJŲ METŲ

KALĖDŲ ŠVENTĖS - TIESOS IR GERIO KURĖJO GIMIMO DIENA. ŠI DIENA LIETUVIUI, PRIMENA NETOLIMĄ PRAEITĮ IR DABARTĮ. KRISTUS GIMĖ VARGO PRAKARTĖLĖJE. MŪSŲ TAUTAI BETLIEJAUS LUŠNELE YRA ARTIMA. LIETUVIS TAIP PAT IŠĖJO IŠ VARGO PASTOGIŲ Į GYVENIMĄ IR TEISINGŲ KELIŲ EIDAMAS, PER VARGUS, DARBĄ IR KOVĄ LAIMĖJO KULTŪRINGO ŽMOGAUS VARDĄ.

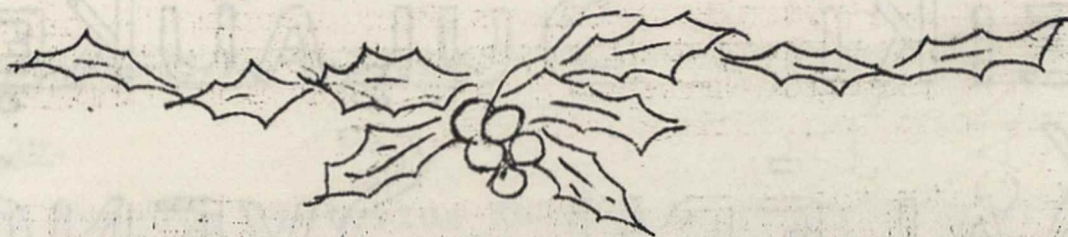
KALĖDOS YRA TAIKOS IR RAMYBĖS ŠVENTĖ, BET ŠIANDIENA PASAULYJE SIAUČIA BAISI AUDRA. VISUOTINAS SUKRĖTIMAS UŽKLIUDĖ IR MŪSŲ GIMTINĮ KRAŠTĄ.

TAČIAU TIKĖKIME, KAD LIKIMAS NEBUS ŠYKŠTUS MŪSŲ TAUTAI IR TOLIAU. TIK BUKIME RYŽTINGI, BUDRUS IR TINKAMAI PASIRENGĘ GINTI SAVO ŽMOGIŠKAS TEISES. BUDĖTI TURIME VISI. VISAME PASAULYJE GRAUDŽIA PABUKLAI IR NEPALIAUJAMAI ŠVYTRUOJA VISA NAIKINAS KARO GAISRAS. NEŽINIA KĄ ŽADA RYTŲ JUS. BET TIEMS, KAS SIEKIA TIESOS IR GERIO, PO AUDROS LEMTA DŽIAUGTIS TAIKA IR RAMYBE.

VISUS LIETUVIUS, VISUS "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" SKAITYTOJUS IR BIČIULIUS KANADOJE IR VISAME PASAULYJE, NUOŠIRDŽIAI SVEIKINAME SU KALĖDŲ ŠVENTĖMIS IR LINKIME LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ!

"NEPR. LIETUVOS" ŠTABAS

KALĖDOS GINKLAMIS ŽVANGAN

Kulturingosios pasaulio tautos turiningai mini bažnytinias ir valstybines šventes. Valstybinių švenčių metu visur minimi tautinio ir valstybinio gyvenimo svarbieji įvykiai, atsimenama savoji praeitis ir iš jos siamiamasi stiprybės ateities darbams. Visa tai sudaro tautinių ir valstybinių švenčių prasmę. Bažnytinės šventės turi tikslą atkreipti žmogaus dėmesį į jo sielos gyvenimą ir įgalinti jį nors trumpam sustoti prie savo dvasinės buties. Bažnytinių švenčių metu žmogus ieško savo sielos šviesos spindulių, sklindančių iš palikimo To, Kuris apie save pasakė: "Aš esu pasaulio šviesa".

Toji šviesa visam pasauliui, visoms tautoms ir paskiram žmogui buvo reikalinga Kristaus gimimo laikais, ji taip pat reikalinga šiandienai ir bus reikalinga ateityje, nes žmonija savo tobulumo laipsnio dar nėra pasiekusi. Tiesa, per pastaruosius du tūkstančius metų pasaulis medžiaginiame ir dvasiniame gyvenime yra sparčiai pažengęs pirmyn, bet žmonijoje yra dar toli nuo tikrojo idealo. Kalėdos yra taikos ir sugyvenimo šventė, bet šios idėjos, garsingai paskelbtos Kristaus, Kurio gimimą Kalėdų šventės įprasmina, šiandienai yra beveik tokioje pat butyje, kokioje jos buvo prieš du tūkstančius metų. Visų kraštų istorija byloja, kad taikos, tautų sugyvenimo ir žmonių susiklausymo idėjos per istisus simetecius niekur nebuvo reikiamai įgyvendintos, nors žmonija ir kaip stengėsi, kad jos prigytų. Šia prasme, taikiųjų žmonių balsas buvo išgirstamas tik tada, kai pailsdavo ritierių kalavijai ir jiems nusibosdavo lieti kraują. Tačiau ir šiais atvejais išsiviešpataudavo tik laikina taika ir labai rybotas tautų sugyvenimas.

Argi ne tuos pačius reiškinius matome ir šiais laikais? Visu taiką mylinčių kraštų vadovai, rimčiausiai stengėsi, norėdami taikiu būdu išspręsti tarptautinius nesusipratimus, tik tos jų didžiulės pastangos jokių konkrečių vaisių nedavė. Ypačiai šių Kalėdų metu taikos istroskės pasaulis yra neviltyje, nes dar visame šio pasaulio rutulyje girdima tik patronų kalba ir propelerių koncertus. Todėl ir šiems Kalėdoms, kaip taikos ir sugyvenimo šventė, yra giliai sudrumstos.

Gal Kristaus skelbtos taikos idėjos yra negyvenimiškos, jeigu per tiek amžių joms nepavyko stipriai ir giliai joms įleisti saknis tautų tarpe? Ne, taikos idėjos yra visiskai realios, jų doroji žmonija ieško, joms aukojasi, nes jos yra tobuliausias žmogaus kurinys. Negyvenimiškos jos atrodo tik tiems žmonėms, kurie nenori ir nepajėgia siekti tobulumo, kurių gal ir įgimtas zoologiskas instinktas reikalauja kraujo ir keršto, arba tiems, kurie kitų žmonių kraujo ir gyvybių kaina nori nusipirkti sau vietą istorijos puslapiuose, vadinasi, tiems, kurie

per šimtus tukstančių mirštančių žmonių ramia sąžine žengia į tuščią garbę. Bet visiems kitiems taikos idėja yra labai brangios ir jų aukštai vertinamos. Neveltui jie nurodo, kad taikos įgyvendinimas ir išlaikymas yra didis idealas, žmogaus tobulumo simbolis ir žmonijos amžinas siekimas. "Ramybė geros valios žmonėms" – šukis, kuris ir **slandiena yra gyvas visų taikingų tautų ir paskirų geravalių žmonių sąjūsis.** Tos pasaulio ramybės iesko visi geros valios žmonės, kurie siekia tobulesnio pasaulio susitvarkymo.

Tarpe kitų taikingų tautų savo vieta turime ir mes lietuviai. Mes visuomet ir visur tikėjome taikai ir teisingumui. Lietuva kovodama už savo givybinį reikalą Vilnių, visur ir visados pabrezdavo, kad nori Vilnių laimėti taikiomis priemonėmis. Net ir tuo laiku, kuomet suiro Lenkijos valstybė, atsirado gera progą ginklu užimti savo senąją sostinę, bet lietuviai tarė, jog Vilnius mums nuo amžių priklauso, tačiau mes jį norime laimėti taikingu susitarimu.

Taikos meilė lemia ir tolesnę lietuvių tautos padėti šio visuotinio ginklų zvangejimo metu. Mes žinome, kad lietuvių tautos galybė yra jos vienybėje, todėl mes privalome siekti to ir dėti visas galimas pastangas taikos meilei įgyvendinti.

Pirmiausia turime nukreipti dėmesį į dvasinių savybių ugdymą tautoje. Šių savybių pirmoje eilėje yra žmogaus dvasinis tobulėjimas.

Ar mums reikia tobulėti? Atrodo, kad čia dviejų atsakymų negali būti. Kiekvieno žmogaus sventa priėderme yra stengtis savo dvasinį gyvenimą padaryti galimai tobulesniu. Ne vienas mūsų dar negali pasakyti, kad jis yra pakankamai tobulas ir jam dvasiniame gyvenime zengti pirmyn jau nereikia. Giliau pažvelgę į savo gyvenimą pamatysime, kad dar daug kas taisytina. Mes suprasime, kad ne viena karta esame prasikaltę savo pareigoms, kad esame nenuveikę tų darbų, kuriuos galėtume nuveikti savo artimo, savo tautos ir savo krasto gerovei. O dažnai jų nenuveikiame dėl to, kad buvo apkerpėjusi, neveikli, sustingusi mūsų dvasia, arba ji buvo nejautri visų mūsų bendriems reikalams. Tai yra moralis nusizengimas prieš visus tuos, kurie save paaukojo sviesiasniam mūsų gyvenimui, kurie kūrė ir gynė mūsų laisvę. Tokio dvasinio sustingimo neturėtų būti. Mūsų darbštumas ir veiklumas turi būti svituriu visiems.

Žengdami į savo dvasinį tobulėjimą, mes turime iš savo tarpo išguiti pavydą ir neapykantą, nes tai yra piktžolės, kurios sėja mūsų tautoje nesugyvenimą. Mūsų darbo dirvoje, visiems darbo yra užtektinai, tik nuosirdžiai dirbkime. Pavydas ir neapykanta yra mūsų tautos vieningumo ir kurybinių užsimojimų kliuviniai. Atrodo, jog pavydą ir neapykantą tarpe mūsų gali skleisti tik mūsų priešai, o kiekvienas nuosirdus lietuvis turi su šiomis blogybėmis kuo greičiausiai kovoti.

Mums visiems reikalinga geros valios. Turime ir galime sugyventi su savo artimaisiais, su savo kaimynais, su savo bendradarbiais, su vyresniaisiais ir jaunesniaisiais. Kai bus darnus tarpusavio sugyvenimas, tada isaugs ir natūrali, stipri ir graži mūsų tautos vienybė, kuri yra būtina ypatingai kovoje už nepriklausomo gyvenimo sąligas.

Prieš visas didžiasias šventes mes tvarkome, švariname ir gražiname savo namus. Bet reikia susirupinti ir savo dvasinio gyvenimo svarinimu. Jeigu žmogus rupinasi savo isorine išvaizda, tai juo labiau reikia rupintis savo vidujiniu buviu, nuo kurio daug priklauso ir visos tautos ateitis. Yra žinoma, kad kiekvieno tautos nario dvasinis pakilimas turi teigiamos įtakos visos tautos gyvenimui. Dėl to kiekvienam lietuviui reikia stengtis pirmiausia tobulėti savyje, kelti savo dvasią, augstyn, ją stiprinti ir turtinti.

Kalėdos, savimi prasmindamos taurią taikos dvasią, dar karta įgalina mus giliau išvelgti į save ir išsivaduoti iš visų slogučių. Taikos dvasia turetų mus visus pastumėti į dar glaudesnę vieningumą ir sugyvenimą. Drauge norėtume, kad šios Kalėdos atneštų ramybę ir taiką visam pasauliui.

- J. S. -

NAUJIEMS METAMS

* * * * *

Putinas

Taip buvo gyventa, taip buvo svajota,
Bejungiant Senus ir Naujuosius metus,
O džiaugsmą ir liudesi, tuomet aikvotą,
Pinu į naujus nujautimų vaizdus.

Ir šit, kaip iš kanklių, tyliai man prabyla
Vieną po kitos suvirpėjus styga -
Ir vel naujas jausmas krutineje syla
Ir plaukia per sielą skambiaja banga.

Tegu jisai kyla, tegu jisai plaukia:
Svelniųjų jausmų ir svajonių gana.
Jau rustus trimitas saulėtekį saukia,
Pradėt reik nauja savo amžiaus diena.

Patyriau, kas buvo tiksliai numatyta,
Beklausant prabilusios kartais sirdies, -
Ir šit jau į veidą skaudžiai įrašyta
Zyme praeities ir ženklai ateities.

Syeiki, Nauji Metai! Slaptingo likimo
Is apdengto veido as neisskaiciau.
Bet zengsiu per jus prie skaudaus isrisimo
As dar viena zingsni arciau.

PIRMASIS PASAULINIS KARAS MININT

Š. m. rugpiūčio 1 d. sukako 25 metai nuo didžiausio istorijoje karo pradžios. Tai buvo daugelio tautų laisvės ar vergovės egzaminai ir suklupusiųjų sąžinės apyskaita, "žmogaus ir laisvo tautų apsisprendimo" principų sviesoje, kuriuos J.A.V. prezidentas Vilsonas aiškiai išdėstė savo 14 punktų.

Nagrinėjant šio karo priežastis, reikia kiek paliesti ir bendrai karų esmę ir priežastis, kurios yra bendros visiems karams.

Karai žemėje atsirado kartu su žmogumi. Pats pirmasis karas buvo trumpas ir zūyo tik vienas žmogus, nes nebuvo kam daugiau žuti: liko tik Kainas nuzudęs savo brolių Abelį. Šiandien žemėje žmonės skaitomi, milijonais ir karo laukuose jų žuva tukstančiai ir net milijonai. Del to, žmonijos istorija rašoma krauju - visi svarbesnieji žmonijos istorijos posūkiai grindžiami daugybe žmonių aukų. Ir vargu beateis kada laikai, kad žemėje išiviešpatautų amžina taika; kovos pradės žmoguje yra įgimtas taip, kaip ir žemesniuose gamtos padaruose. Juk augalai, besistiebdami į saulę, vieni kitus stengiasi pralenkti, kad paskui savo pavėsyje likusius užslopintų ir turėtų savo saknims daugiau maisto. Gyvūnijos gyvenime toji kova dar ryškesnė ir reiškiasi dar ziauresniu būdu: vienos rūšies ar klasės gyvūnai ryte ryja kitus silpnesnius už save. Rodos, silpnieji turėtų visi žuti ir išnykti jų giminė. Bet taip nėra. Gamtos duotas savišaugos instinktas išugdo ir apsisaugojimo priemones, o nuolatinis būdėjimas pavojuose apsigynimo priemonės sustiprina - padaro juos neišnaikinamus ir užtikrina jų padermes būti. Šis kovos pradės yra daug kuo panašus ir žmonių prigimtyje. Kiekvienas žmogus turi eilę savo savimylės reikalų ir juos gina: kovoja, veržiasi prie turty, gerbes ir kit. Kadangi visa tai nėra taip lygiai visiems padalyta, kaip oras ir sviesa, tai ir susidaro sąlygos varzyboms ir kovai. Asmenų ir net luomų santykiuose yra tam tikros kovos priemonių ir metodų

normos. Tat ir įstatymai aiškiai nusako ir, remdamosios teisingumu, atitinkamos įstaigos nutaria ir praktiskai įgyvendina. Bet tautų ir valstybių nesusipratimams ir kovai normuoti ir teisti įstaigos ligi šios dienos dar nepavyko sukurti. Todėl tautos ir valstybės savo reikalams ginti griebiasi jėgos, vadinąs, pradeda karą, kurį galime apibūdinti kaip "baisų lošimą, kada lošiama iš visko ir į tirpdymo krosnį sumetama visos ir kraujo ir pinigų jėgos" (Clemenceau). Tais vėlyvesnė tautų istoriją diktuojančiais momentais buvo sukaupiama visa tautų dvasinė galybė ir tik tada tikrai galima pamatyti tų tautų tikrąjį veidą ir tai, kiek jos vertos pagarbos ir laisvės. Vargas toms tautoms ir valstybėms, kurios pačiais kritiskaisiais momentais neturi reikiamo tautinio ir valstybinio susipratimo, vieningumo, ryžtumo ir nėra pasiruosusios. Šie trūkumai duoda liūdniausių rezultatų ir būsimoms kartoms visas tas negeroves vargu, kanciomis ir krauju reikia išpirkti. Ir tai aciu Dievui, jei dar galima išpirkti!

Kariaujančios šalys, kaip visuose karuose, taip ir per pasaulinį karą griebėsi žiauriausių priemonių, kokių tik išgalvojo, kad tik išsigelbėtų nuo zlugimo.

Kas buvo sukurta per ilgus metus, griuvo per kelias valandas: nyko puikiausios sodybos, kaimai, miestai. Tūkstančiai kilometrų žemės paviršiaus paskendo dūmuose, dulkėse ir spygliuotų vielų voratinkliuose ir visa drebėjo nuo pragariško trenksmo. Žemėje, ore ir vandenyje, tarši, virtęs lyg kokiu demonu ar pusdieviu, svaistėsi visa naikinas žmogus, visa aukodamas, kad tik išgelbėtų savo krastą nuo prieso. Užteko priminti tik vieną žodį "tevyne", kad tūkstančiai jos sunų nugaleto baimę ir mirtį ir mestų ant prieso.

Netiesioginės priežastys, sukėlusios pasaulinį karą, glūdi anksčiau buvusiuose 1870 - 1871 m., 1877 - 1878 m., 1904 - 1905 m. karuose. Mat, kuone, visi buvę karai sudaro tarsi vieną ilgą grandinę, sudėtą iš daugelio grandžių. Kiekvienas anksčiau buvęs karas daugiau ar mažiau yra priežastis kito. Be pagrindinių netiesioginių pasaulinio karo priežasčių, kurios buvo akstinu didžiųjų valstybių diplomatinei veiklai, prisimintinos ir tiesioginės šio karo priežastys. Jos - tai Austrijos sosto įpėdinio Ferdinando ir jo žmonos nužudymas Sarajeve, ir sąjėlės karo fanatikų, stovėjusių kai kurių valstybių itakingose valdžios vietose politinė veikla, stūmusi į karą. Pastaruosius pasaulis ir kaltina, kaip žymiausius pasaulinio karo kaltininkus.

Kadangi nužudymo kaltininkas buvo serbas Principas ir tat įvyko arti Serbijos sienos, tai ir buvo apkaltinta Serbijos vyriausybė esanti teroro iškvepėja, nors greitai paaiškėjo, kad šis įtarimas yra visai be pagrindo. Tuo remdamosi Austro-Vengrija įteikė Serbijai ultimatumą, aiškiai pakertanti jos nepriklausomybę ir suverenumą. Iš Serbijos pusės buvo padaryta didelės nuolaidos, bet istisai ultimatus nepriimtas, nes tuo atveju reikėjo gėdingai pasiduoti į austrų rankas ir jų malonei. Austro-Vengrija, iš anksto numaciusi ultimatumo nepriimtinumą, jau ruošėsi užpulti Serbiją ir liepos 28 d. 12 val. paskelbė karą. Rusijai pradėjus mobilizuotis, Vokietija ultimatyviai pareikalavo mobilizaciją atsaukti, o šio reikalavimo Rusijai neįvykdžius, rugpjūčio 1 d. 7 val. 10 min. Vokietija paskelbė karą Rusijai

ir rugpiūčio 3 d. - jos sąjungininkei Prancūzijai. Anglai stėjo greta Prancūzijos dėl Belgijos neutraliteto sulaužymo. Austrija karą Rusijai paskelbė tik rugpiūčio 6 d. Prie Austrijos ir Vokietijos sąjungos prisidėjo dar Turkija ir Bulgarija, o prie santarvininkų - Italija. Vėliau beveik viso pasaulio valstybės paskelbė karą Vokietijai, nors tiesiogiai su ja nekariavo, bet smerkė moraliai.

Karui įpusėjus palengva jis įgauna naują idėją: iškeliama laisvo tautinio apsisprendimo teisė, ir šis karas tampa tautų išlaisvinimo karu. Ši idėja dar labiau sustiprėja, kai Rusija, apimta vidaus supuvimo ir suirimo, negali karo pakelti ir pradeda netyarkingai kapituliuoti. Tada santarvininkai stiprina moralinius ryšius su pavergtomis tautomis, tikėdamiesi jų paramos, kartu keldami jų nepriklausomo gyvenimo viltį. Lietuvos Brastos taika galutinai atpalaidavo juos nuo nevykusio sąjungininko Rusijos ir davė progos pasiskelbti kovotojais dėl pavergtųjų tautų išlaisvinimo ir žmogiskųjų teisių. Jų diplomacijai tai buvo svarbus motyvas, žymiai palengvinęs patraukti į karą prieš vokiečius J.A.V., kurios 1917 m. balandžio 6 d. paskelbė Vokietijai karą. Daugelio pavergtų ir konvulsijose bėmerdincijų tautų akys tada džiaugsmingai išmigo į zvaigždėtąją vėliavą, kurios pergale turėjo suteikti joms išsvajotą laisvę. Šios jų viltys išsipildė: 1918 m. lapkričio 11 d. karo laukas staiga nurimo - prasidėjo paliaubos ir taika.

Iš sutrupėjusios Rusijos ir Austro-Vengrijos imperijų griuvėsių pakėlė galvas pavergtosios tautos, kurių tarpe atsirado ir mūsų miela tėvyne. Mesti laisvo apsisprendimo sukiai visų buvo sutikti su didžiausiu entuziazmu, bet ... smurtas ir grobimas, kaip devyngalvis slibinas, vėl atgijo, ir buvo maitinamas tų pačių tautų, kurios neseniai skelbė laisvės ir teisingumo idėjas, žinoma, kol pačios kentė smurtą ar buvo pavergtos. Žutbutinė kova užvire iš naujo ir tik kietu savanorių pasiryžimu, jų didvyriskomis pastangomis, jų krauju, laisve buvo atpirkta.

Taip kartojasi istorija ir, galimas daiktas, to pasikartojimo naujas periodas visai arti, todėl mokėkime jį sutikti.

- V. Zumaras. -

SPINDULYS TAMSOJE

Sonja Pipiraitė

O saulės spinduly, tamsybėj sumirgėjai
Ir sušvitai širdies liūdnoj gelmėje.
Rodos, paliovė pūtę šiaurūs vėjai,
Rodos, ir vėl pavasaris atėjo.

Gelsvom purienom pelkės nusagstytos.
Ir švelnučius žalius pirštus žolytė rodo.
Ir su rasa ir su migla išaušta rytas.
Ir iš nakties svajonių bunda mano sodas.

Kai išėjau į platų svieta, beržai lydėjo.
Baltaliemeniai žaliom skarytėm: grižki, mojo.
Svajonės tik pavyti nesuspėjau,
Ir kad sugrižt jau negalėsiu - - nežinojau.

Svety skaistus, dažniau mane lankyki
Ir nepalik manęs vienos ant šalto kelio,
Kame nei ažuolų, nei beržo ant kalnelio,
Nei tėviškės dar nematyti, nematyti.

- - - - -

J A U N A M A R T Ē S D A I N A

Sonja Pipiraitē

Sesē rūtā išdaigino.

Aš gi - - pasisējai lina.

Prašiau saulēs šviesti, šviesti,

Prašiau vējo nepaliesti,

Nepalaužti gelsvo lino - -

Mano lino.

Sesē rūtā ravi, lieja.

Mano linas pražydējo.

Mēlynlapis žvaigždūnēlis

Ant stiebelio pasikēlēš

Širdin laimē isvadino.

Ak, dēl lino

Sesē vainikēlī pina.

Mane drobē padabino.

Sēga nuometā balčiausia

Ir valūžēs nebeklausia.

Laimē? Vargas už to lino? - -

Kas tā žino

Nauja laimē klevo vygēj.

Supa rankos lygiai, lygiai

Vēliai laimē atvadino

Mēlynžiedēs akys lino - -

Mano lino.

MINTIES IR KULTŪROS NAUJIENOS

KALĖDOS BAŽNYČIOJE

Viena reikšmingiausių Bažnyčios švenčių yra Kalėdos. Kalėdos surištos su Adventu. Adventu prasideda bažnytiniai metai. Adventas lotyniškai reiškia atėjimą, primindamas laikus, kada žmonės laukė ateinant Atpirkeją. Adventas yra atgaivos laikas. Bažnyčia vartoja rydrios spalvos drabužius, vargonai mažiau groja, nesigirdi "gloria" nei "Te Deum laudamus". Sekmadieniais prieš ausrą laikomos ankstyvosios mišios Marijos garbei - rarotos. Giedama giesmė: "Rasokite, dangus, is aukštybių ir tegul debesys išlyja Teisųjį, tegul atsiveria zeme ir teiszelio gelbetoją". Senoveje Adventas prasidedavo ne vienu laiku. Kai kur trukdavo keturias savaites, kitur - penkias ir sesias. Musų krašte rarotos įvestos 1628 m.

Paskutinė Adventų savaitė vadinama Kalėdine savaitė ir paskutinė diena prieš Kalėdas yra Kūčių diena. Visą dieną išpasninkavus, vakare ruošiamas iskilmingas vakariėnė, Kūcia vadinama, o lotyniškai Agape, reiskianti Meilę. Tą vakarą susirenka prie vieno stalo visa seimyna, dalinasi plotkelėmis ir linki kitų Kalėdų sulaukti.

Senovėje kitokios buvo Kūčios. Senais laikais vakariėnės metu buvo net girtaujama. Šestajam amžiui baigiantis, isikišo vyskupy sueiga Laodiceos mieste ir nutarė visai Agape uzdrausti. Imta Kūčios valgyti tik bažnyčioje. Vėliau, - susitvarkius, - persikelią ir į namus. Kūčių vakariėnės metu paprotys po staltiese pakloti sieno priemeną, kad Kristus gimė tvartelyje ant sieno.

Kalėdos švenčiamos gruodžio 25 ir 26 d. Seniau jos būdavo net iki Trijų Karalių. Tai matyti is misijų knygy ir kunigy poterijų. Per Kalėdas kiekvienas kunigas laiko trejas misias. Krikščionybės pradžioje, smarkių persekiojimų laikais, dažnai tekdavo laikyti misias slapta. Vienur atlaikius, tekdavo keliauti kitur. Net naktį tekdavo laikyti po kelias misias. Persekiojimams nutilus, jiems atminti, vyskupy sueiga Selingstąte 1022 m. nutarė, kad kiekvienas kunigas kasdien laikytų po trejas misias. Bet vėliau šis paprotys isnyko, ir liko telaikomos vienerios misios. Tik popiezius Aleksandras II-sis paliko laikyti trejas misias pirmąją Kalėdų dieną. Pirmosios misios vadinamos angelų, antrosios - piėmenėlių ir trečiosios - karalių.

Senovėje krikščionys į bažnyčią atsinešdavo kvietinės duonos. Tos duonos dalį kunigas paimdavo misioms, o likusią isdalindavo tiems, kurie neidavo tą dieną komunijos. O jei dar kiek likdavo, tai siųsdavo į namus, kaip meilės ir vienybės ženklą. Dar pridėdavo ir laiską su linkejimais. Vėliau šis paprotys persireformavo į dabartinį paprotį.

Kalėdų antroji diena, yra šventojo Stepono diena, minint jo mirtį. Tą dieną prieš sumą šventinamos avizos. Seniau šeimyna Kalėdas baigdavo antrąja diena, nes algą gaudavo javais, ypač avizomis. Avizų dalį atnesdavo į bažnyčią pasventinti. Trecioji Kalėdų diena pasvęsta sv. Jonui Evangelistui, minint taip pat jo mirtį. Taigi, Kalėdos bažnyčioje dabar švenčiamos tik tris dienas, o kitų – tik dvi dienas. Antroji laikoma svečių diena.

PARAŠIUTO ISTORIJA

Parašutas – tai nedidelis stipriai prigrūstas šilko maišelis, uždedamas lakūnui ant nugaros ir perjuosiamas per juosmenį diržu su rankenele parašutui paleisti. Pavojui ištikus, lakūnas soka iš lėktuvo, patraukia parašuto rankeną, ir parašutas atsidaro.

Paprastas parašutas turi 40 m². Pagamintas iš glaustai austo šilko. Prie šilko plokstumos yra pristiprintos virvelės, krentančiam su parašutu pririšti. Juo didesnis parašutas ir lengvesnis kūnas, tuo lėčiau krentama, ir atvirksčiai. Tarnybinis parašutas su kūnu krinta 5 – 6 m per sekundę.

XV a. Leonardo da Vinci padarė parašuto projektą ir 1595 m. parodomasis bandymas buvo pademonstruotas Veranzio mieste. Jis buvo labai primityvus ir niekur nebuvo pritaikytas. Vėliau parašutas užtinkamas dažniausiai tik fantastingoje, grožinėje literatūroje.

Praktiškai buvo panaudotas parašutas tik XVIII amžiaus gale. Prancūzų mokslininkai 1783 m. jau demonstravo sokimą su parašutu nuo pastatų.

Vėliau 1786 m. pradėjo parašutą nagrinėti lakūnas Blanchardas. Norėdamas išbandyti parašuto veikimą, ismetė iš orapūsles aviną, kuris sveikiausia nusileido.

Paskiau prancūzų lakūnas Sarnerinas padarė visą eilę bandymų, išmesdamas iš orapūsles su parašutu gyvulius ir išitikinęs jo veikimu, 1797 m. spalio 22 d. Paryžiuje atliko pirmą išpudingą sokimą su parašutu. Didžiausia minia žmonių susirinko į Monceau sodą. Čia jis su orapūsle pakilo iki 1000 m ir issoko. Tai buvo beveik stebuklas. Jis

visiškai primitiviu parašiotu puikiausiai nusileido ir išgarsėjo po visą pasaulį.

Tada sukruto anglai. Jie norėjo parašiotą padaryti pastovų. Deja, vienas pirmųjų bandytojas lakūnas Cockingas šokdamas dėl netinkamo parašiotu apskaiciavimo užsimusė.

Visi šie parašiotai buvo nesudėdami. Juos prisirišdavo prie orapūsles. Šokant nuplaidavo orapūsles virvę ir šokikas su visu krepšiu leisdavosi žemyn.

Kuri laiką parašiotas buvo užmirštas. Prasidėjus didžiajam karui ir padaugėjus lėktuvų avarijoms, vėl pradėtas 1914 m. pradžioje jis nagrinėti ir tobulinti. Prancūzas ltn. Juchmes sukonstruavo sudėdamąjį parašiotą.

1915 m. rudeni kariaujančios valstybės pradėjo smarkiai naikinti orapūsles. Tą darbą pirmieji pradėjo vokiečiai lakūnai. Jie uždegamomis kulkomis apsaugydavo prancūzų lengvąjį uždegamo vandenilio pripildytas orapūsles. Žvalgui telikdavo tik žuti. Čia ir atėjo Jachmes į pagalbą ir 1916 m. prancūzų žvalgai buvo aprūpinti parašiotais. Tada prasidėjo vargai vokiečiams. Dabar prancūzai be pasigailėjimo degino ore vokiečių orapūsles, nes jie parašiotus pradėjo naudoti tik metais vėliau - 1917 m.

Parašiotas lėktuvams galutinai buvo pritaikintas 1918 - 19 m.

Dabartiniu metu lakūnui parašiotas yra būtinas kaip išsigelbėjimo priemonė lėktuvui pagedus - lūžus, užsidegus ir t.t.

MOKYKLOS

SENOVINĖJE

LIETUVOJE

* * * * *

I stiprius rėmus buvo išprausti senovėje įvairių sričių mokslai. Mintis, besiveržianti į naujus atradimus, turėjo neprasilenkti su Šv. Rasto nuostatais, nes kitaip jai grėse erezijos vardas. Nelengva buvo tiems, kurie drįso paneigti dogmatines tiesas. Visoje Europoje tais laikais švietimo darbą prižiūrėjo arba jį tvarkė įvairių ordinių vienuoliai.

Mūsų krašte pirmąsias mokyklas įkurdino XVI amžiaus gale atvykę iš gvetur jezuitai. Jie norėjo paruošti sau talkininkus kovai su besiplečiančia reformacija ir, iš dalies, papildyti iš vietos gyventojų naujus dvasininkų kadrus. Apie metus laiko jezuitai leido po Vilniaus

apylinkes ūsuklius, kurie ragino bajoru jaunimą stoti į atidaromą gimnaziją. Su negausiu pradžioje mokinių skaičium pradėjo jezuitai gimnazijoje darbą. Atiduotas auklėtojų globon jaunukis gaudavo nemokamai butą, maistą ir visas mokslo priemones. Istisą dieną turėjo jis sėdėti suolo ir kaiti lotyniškus žodžius. Gimnazija buvo padalinta į keturis pagrindinius skyrius: Infima, Gramatica, Syntaxis, Poetica ir Retorica. Norejusiems stoti į ordiną ir tapti kunigais buvo dar papildomas filosofijos ir teologijos kursas. Moke Vilniaus gimnazijoje svetimtaučiai: skotai, italai, vokiečiai ir, iš dalies, lenkai. Jie auklėjo tik vyriškąją lytį. Mergaitėms mokyklos durys dar negreit prasiverė.

1580 m. jezuitai įkūrė Vilniuje dar aukštąją akademiją. Ji galėjo duoti filosofijos bakalauro, magistro ir teologijos daktaro laipsnius. Akademijai vadovavo Vilniaus vyskupas. Filosofijos fakultete buvo mokoma šių dalykų: logikos, metafizikos, gamtos mokslų, istorijos ir geografijos. Be to, auklėtiniais reikėjo įseiti trumpas klasikines literatūros kursas. Teologijos fakulteto pagrindą sudarė Sv. Rastas, dogmatinė ir moralinė teologija, kazuistika, polemika, kanonai, bažnyčios istorija ir hebrajų kalba. 1627 m. akademijoje buvo apie 700 klausytojų. Be Lietuvos piliečių ją lankė dar nemazas skaičius svetimtausių. 1641 m. lenkų karalius ir didysis Lietuvos kunigaikštis Vladislovas IV suteikė akademijai privilegiją medicinos ir teisės fakultetams įsteigti. Bet jezuitai tą privilegiją nepasinaudojo. Prasidėjus karui su svedais, Vilniaus mokyklos sunyko ir jose darbas kuri laiką buvo visai nutrauktas.

Žemaičiuose didžiausiu centru tais laikais buvo Kražiai. Ten jezuitai turėjo vienuolyną, kuriam priklausė didoki Gilvičių ir Greitiskų dvarai. Iš gaunamų iš tų dvarų pelno XVII a. pradžioje jezuitai įsteigė Kražiuose aukštesniąją mokyklą. Joje kaip ir Vilniaus gimnazijoje, buvo mokoma lotyniškai. Baigęs Kražių mokyklą galėjo būti pamokslininkas ar didžiunų garbes odžių kurejas. Užplūde 1656 m. Lietuva svedai visus mokinius išvaikė ir sunaikino mokyklos biblioteka. Naujai atsidarė toji istaiga 1697 m. bursos pavidalu. Per istisą eilę metų bursoje buvo nuo 300 ligi 500 mokinių. Juos visus dovanai pene davė, už nysizengimus rykstemis plakdavo ir moke tikybinių mokslų. Bet dėl kazin kokių skundų 1773 m. Romos popiežius bursą uždare ir visą jos turtą pavedė lenkų karalijos švietimo reikalams. Po to buvo įsteigta sesių klasių mokykla, kurią 1797 m. paėmė karmelitai. Karmelitai, ją laikė taip pat savo lėšomis. 1803 m. įsikūręs Vilniaus universitetas atsiunte tai mokyklai įsakymą, kad be tikybos būtų mokoma gamtos ir istorijos mokslų, kad būtų renkamos liaudies dainos ir kad mokiniai dėvėtų mundurus sviesiomis apikaklėmis. Pagaliau 1817 m. Vilniaus universiteto rektorius Malevskis atsiunte Karmelitams Rusijos švietimo ministro kunigaikščio Golicino įsakymą perduoti mokyklą filosofijos magistrui Ignacui Daujotui (Doviatui). Nuo to laiko visi mokytojai nebe kunigai ir mokykla ėmė vadintis gimnazija. 1840 m. Kražių gimnazija buvo perkelta į Raseinius.

Reformatai savo tikybines tvirtoves turėjo Biržuose ir Kėdaičiuose. Tuose miestuose mokyklas įsteigė XVII amžiaus pradžioje Kunigaikštis Kristupas Radvila. Jose buvo mokoma rašyti ir skaityti, lotynų kalbos ir gramatikos, logikos, istorijos, aritmetikos, graikų

kalbos ir plataus katekizmo. Reformatų mokyklose mokė teologijos daktarai iš Rytprūsų. 1637 m. buvo įvesta karų pratyba, etika ir rusų kalba. Be paminių dalykų mokiniai turėjo išmokti rasyti epitafijas, panegirikas ir lotyniskas eiles. Į Birzus ir Kėdainius sviestis vyko protestantiški jaunuoliai net iš Kursių. Birzų mokykla turėjo paprastos gimnazijos, o Kėdainių sviesios gimnazijos vardą. Jose buvo po rektorių ir astuonis devynis mokytojus. Egzaminus laikyti reikėjo mokiniams du kartus per metus: vieną kartą apie Tris Karalius, antrą - pirmą savaitę po Sv. Trejybės. Karas su svedais toms mokykloms buvo taip pat nelemtas: 1654 m. jos uzsidade.

Praūzus karui, po šešerių metų į mokyklas pradėjo rinktis vėl mokiniai. 1675 m. iš Kėdainių gimnazijos evangelikų reformatų vadovybė pasiuntė keturis mokinius į Vokietijos miestus ruostis pastoriais. Pradžioje XVII amžiaus Kėdainių gimnazija kažin kodėl pragaista. Ji atsigaivina tik 1769 m. ir nuo to laiko randame, kad joje buvo mokoma teologijos trigonometrijos, fizikos, metafizikos, prancuzų, vokiečių, zydy ir graikų kalbų. 1781 metais gimnazijoje buta 128 mokinių.

Netenka abejoti, kad tiek reformatų, tiek katalikų mokyklose tais laikais buvo ugdoma tikybine neapykanta. Į Lietuvos kunigaikstijos valdzios istaigas yra patekusių nusiskundimų, kad Kėdainių gimnazijos mokiniai organizuotais buriais retharciais puldavo katalikų maldininkus. Del tos priezasties gimnazija kelis kartus buvo uzdaroma.

Tikybiniam kivrčams atėjo galas, kai gimnaziją perėmė savo globon Vilniaus universitetas. Jis davė jai nuo 1893 m. pasaulietiską charakterį. Paskyrė mokytojus ne dvasininkus, atsiuntė daugelį knygy. Mokinių skaicius pasoko ligi 400.

Po 1830 - 1831 m. nepavykusio sukilimo buvo uzdarytas Vilniaus universitetas. O su juo drauge ir visos jo priziurimos mokyklos. Atsidare jos veliau su kitomis programomis ir su destomaja rusų kalba. Kėdainių gimnazijoje mokesi daugiausia bajorų vaikai. Jos aukletinių tarpe randame Jonusą Radvilą. Boguslavą Radvilą, Kunigaikstį Kristijoną Šlonskį, grafą Čapskį, Zabiela ir visą eile kitų didikų vaikų. Vargu sie visi tituluoti aukletiniai butų sėdėje viename suole su valstiečių vaikais.

Kitai buta Kražių bursoje. Ten rasdavo prieglauda net nuo savo pony pabegę baudziauninkai. Luomų lygybes, deja, negyne tų laikų istatymai. Budingas konfliktas yra buvęs 1769 metais bursoje.

Ilgai ieškojo po apylinkes dvarys dingusio savo piemens bajoras Gurskis. Isgraibe grūdus, isziurejo miskus - lyg ugnyje butų sudegęs vaikezas. Vaziuoja kartą pro Kražių bursą Gurskis ir pats savo akimis netikis jo piemuo vaikšto su knyga rankoje po kiemą. Šaukia Gurskis savo piemenį, o tas nere į mokyklos vidų. Jega issitempe is klases Gurskis aukletinį, isiverte kaip aviną į ratus ir parsigabeno į savo dvarą.

Visi mokiniai nuėjo tada pas vedėją ir pareiskė protesta, kad ju čia niekas bursoje neginas. Vedejas pasiaiskino nebuvimu istatymo, kuris neleistu ponui pasiimti sau priklausancio zmogaus. Pasipiktinę tuo skaudziu ivykiu mokiniai apleido bursą ir isvazinejo namo. Streiką jie tase apie menesį laiko. Bet nebesugrizo pas juos pikto bajoro issivežtas draugas.

Kražių mokykla turėjo visoje Lietuvos kunigaikštijoje gerą vardą. Joje buvusi mokslo skatinamoji dvasia. Iš Kražių mokyklos išėjo nemaža žmonių, vėliau dirbusių tėvynės labui. Kėdainių gimnazija neparuozė jokio kultūros veikėjo, jokio poeto ar kokios nors knygos kūrėjo. Ji turėjo, matyt, siauresnius tikslus: paruošti bajorą savo paties reikalams tvarkyti. Koks nors visuomeniskas ar tautiskas pradai negi galėjo būti prie širdies pedagogams iš Rytprūsių.

Nežiūrint visų trūkumų svetimausių švietimo darbe, tenka pripažinti, kad tas jų darbas siandien vertintinas teigiamai, nes jis plėtė žmogaus akiratį, žymėjo ribą tarp apsisvietusio ir neapsisvietusio, uždegdavo ir kitus noru neatsilikti, tuo paruošdamas dirvą, kurioje vėliau galėjo augti ir bręsti mūsų tautinis sąmonėjimas.

PASTABOS

Jungtinių Amerikos Valstybių visuomenė, vis dar labai pasigenda dviejų garbingų amerikiečių – Smith ir Wilkie. Tuodu vyrai, buvę kandidatai į prezidentus, daug nusipelnė savo gražiu ir pavyzdingu gyvenimu, nuėjo į amžinastį.

Smith ir Wilkie mirtis, buvo skaudus smugis visam demokratiniam pasauliui, nes, kaip iš vulkanų veržiasi lava, taip iš Jų tyros širdies veržesi doros ir tiesos principai, kurie zadino žmonijoje laisvės ir demokratijos idėjas.

Lietuviškas priežodis sako: – Vieną bėda, tai ne bėda... Sulaukęs gilios senatvės ir ligos parblokštas Cordell Hull atsisakė nuo J.A.V. sekretoriaus pareigų.

Tai žmogus, kuris kaip uola į kurią atsimušdavo ir ištykšdavo visokios pragaistingos bangos. Jam, lygiai, kaip Rooseveltui neapguko galvos joks imperialistas, kuris ieskodamas "strateginių" sienų ejo terioti ramiai sau gyvenančius kraštus. Jis pripažino ir garbingai gyne, kol galėjo, visų tautų, kaip didelių taip mažų, laisvą ir nepriklausomą gyvenimą.

C. Hull visur ir visuomet smerkė Stalino grabuonišką smurto žygį ir į mūsų brangų tėvą kraštą – Lietuvą.

Dėl šių vyrų pasitraukimo iš viešojo gyvenimo, yra nuliūdę kiekvienas geros valios žmogus. Taip – gaila jų. Jie nebeužtars vargstančių ir kraujuose paskendusių tautų.

Tikėkime, kad jų vietoje stos šimtai. Demokratija auklėja galiūnus ir tikėkime, kad jų nebaigtas darbas, matyti pasaulio tautas laisvas ir laimingas bus įgyvendintas.

- - - - -

Pasaulio idijotų, kurie per kraują ir išžudytus lavonus eina laurų ieskoti, galybė trunija. Geltonieji Azijos sunes-japonai daužomi iš visų pusių. Buvęs Stalino draugas Hitleris, kaip spauda praneša, jau išdurniaves. Musolinį – grauzia vėžys.

Nebus kitaip ir lietuvių tautos budeliui Stalinui!

- - - - -

Vienas lietuvis, kuris laivais važinėdamas ilgus metus, atvėjęs lankėsi Rusijos prieplaukų miestuose. Lankydamasis Montreale malonejo parasyti laiską į mus redakciją, kur tarpe kitko raso:

- "Apgailėstaujama, kad randasi žmonių, kurie garbina tą šalį ir tuos įstatymus, kurių visai nesupranta. Linkėtina kiekvienam aukštačiui ir zemačiui kuris jaučiasi komunistu, matyti savo akimis ir pabuti tenais ne kaip turistui, bet kaip paprastam kolchozo darbininkui, tai tuomet paragavęs jų maisto, pavilkejęs jų duotus drabužius, pavartojęs savo prakituosiose rankose sunkų ir besirdį darbo įrankį ir isklauses nuo ryto iki vakarui drausmės pamokslo, tai tuomet tikrai suprastu kas tas per Stalino komunizmas. Tuomet tikrai užgestu melle "darbininku tėvynei"."

- - - - -

Tai žmonių balsai, kurie yra matę savo akimis sovietus. Tuos sovietus, kurie suka sau lizdą mūsų prigimtam kraste Lietuvoje.

Kiekvienam sąžiningam žmogui darosi skaudu, kad toks žiaurus likimas mūsų brolius ištiko.

Dirbkime kiek kas išgalim, kad toji vergija, kaip greičiau pasibaigtų.

- - - - -

Betgi yra žmonių, kurie išikinkę į kraujuotą komunizmo žagrę, traukia ją ispustomis akimis ir viskas. Daugelis iš jų turi čia "kapitalistinėje" salyje susikrovę ir turtelio ir neblogus darbus, bet ieško savo skurui bizuno ir tiek.

Mums negaila durnių, kurie savo galybę daužo į sienas, bet mums gaila, kad jie nesiliauna būti akyplesomis ir melagiais.

- - - - -

Komunistu "L. Balsas" nesišlyksti pavadinti mus fašistais-naziais. Kazin dėl ko? Gal tik savo sirdį nuraminti.

Mus vadinti fašistais - nėra faktų nėra senco.

Mes sakėme, sakom ir sakysim, kad Hitleris kartu su visais diktatoriais, kartu su Stalinu yra biaušius kraugeriai, kurie nesiskaito su tiesos principais, kurie nesiskaito su jokiais sutartimis, kurie ieško tuščios garbės eidami per kalnus išžudytų sau neistikimų.

Tai mūsų, tai Kanados ir viso pasaulio demokratinio nusistatymo lietuvių mintis!

- - - - -

Kad Malatovas bučiavo Hitlerio rankas, kad Ribentropas gėrė vodka su Stalinu dar 1939 metais, tai mes pamename. Pamename ir tą, kaip "Liaudies Balsas" Rooseveltą, kuris ejo į pagalbą Anglijai desporatiškai kovojančiai prieš Hitlerį, vadino kapitalizmo bernu ir kitokiais nepadoriais vardais.

- - - - -

Gruodžio 3 diena, Montreale svečiavosi "Laisvės" Mizara. Tai paprastas svečias, kuris daug sykių jau čia svečiavosi.

Kažin ką čia Montreale jie gero suranda, kad kaip toje pasa-koje be galo, tai Bimba, tai Šalomska, tai Mizara ir vis taip ir taip?

Ši syki Mizara kalbėjo ant De Bullion. Ha, ha, ha, koks kalbėtojas, tokia ir vieta.

- - - - -

== KŪČIOS ==

Iš neatmenamų laikų, nuo žilosios, garbingos senovės,
Krikščionių tarpe užsiliko labai gražus ir būdingas pavysdys,
Kad dieną prieš pačias Kalėdas, bei Jėzaus užgimimą,
Švenčiamą Kučias, arba išvakarės Išganytojo sulaukimo.

Toji diena Bažnyčios viešai yra paskirta garbingiems
Visos žmonių gimines pirmiesiems nelaimingiems teveliams
Adomiu ir Jėvai paminėti, kurių dėl savo nepaklūsumo
Sutvėrėjui, bei pirmogriekio, iš rojaus tapo amžinai išvaryti.

Šioji diena mums primena taipgi ir 12 Izraelio tautos
Padermiu, iš kurių, dar rojuje paties Dievo pažadetas,
Turėjo ateiti pasaulin garbingas, tautų laukiamas Išganytojas,
Ir per savo sv. Kryžių ir kancią atpirkti žmoniją iš setono vergijos.

Kūčių dienoje, atsimenu gerai iš jaunystės skaisčios,
Niekas nieko nevalgė per kiaura dienele ir tuomi
Savo pasninku lyg pareiksdavo aiškiai, prakilniai, kaip
Žmonijos širdis ir siela per ilgus simtmečius laukė Atpirkėjo.

Visą dienele praleidus darbuose ir susikaupimo dvasioje,
Vakare buvo švenčiama Kučios, kuomet prie papuosto stalo
Visa seimynelė stiprindavosi net iš 12 valgių vakariene,
O jų sudėtis tai tikrai primindavo primityvius valgius protėvių.

Visupirma plotkelis, arba Kūdikelio pyragas, kurį laužant
Viems kitam duodavo paragaut su įvairiais Kalėdų linkejimais,
Čia zuvis, sūlkė, aguonos, kukuliai, drebučiai, pasnikinė sriuba
Vaisiai, daržovės, medus, midus ir daugelis valgių visokių kitų.

Tas valgių įvairumas primindavo aiškiai, įrodžiai visiems,
Koks didis dvasios ir kūno vargas, nelaime buvo pirmiesiems tėvams,
Kuomet išvaryti iš visokių gerybių vietos-rojaus ir apsiginti
Nuo bado, zemeje patys turėjo zuvauti, medžioti, rinkti žoleles, grūdėlius.

Pasistiprinus sočiai, Kučias užbaigus bendra šeimynos malda,
Nukraustytas stalas būdavo gražiai papuostas baltutėle
Staltiese, ant kurios sieno kupstelis, sv. kryžius, bei
Sv. Šeimynos stovylelės ir maldingoje dvasioje laukta sv.. Naktis.

Kaip linksma, džiugu būdavo, atsikėlus net prieš aušrinę,
 Vaziuoto, keliauti per pusnynus į sv. Bernelio misias,
 Ir baznyčioje, matant zavejanciai parengtą Betliejaus stainelę,
 Širdingai pasimelsti prie kojų Kūdikelio ir atsigauti kunu ir dvasia!

Šis gražus paprotys yra užlaikomas netik tėvynėj Lietuvoj,
 Bet ir plačioj išeivijoje lietuvių, lenkų ir kitų tautų tarpe,
 Tačiau, Dievuli tu mano brangus! kada pavergtoji Lietuva vėl
 Susilauks tų laikų, kuomet gales LAISVAI svesti linksmąsias Kūčias?!

Šiomet malonios Kūčios daugelio pasaulij žmonijų yra praleidžiama
 Skurde baįsiame, asarose, karo frontuose, žiauriuose kovose,
 Pasilikę seimos namie liusta-dejuoja be savo jaunųjų sūnų, dukterų,
 Bet reikia tikėtis... kad tai yra PASKUTINĖS liūdnos Kūčios, sv. Kalėdos,
 Pasaulio ramybės ir taikos pastovios ateityje visiems belaukiant kantriai!!

Kūčios 1944 m.

- Padangės Aras -

K A L Ė D Ų D V A S I A

Šiandieną savo taurioje dvasioje esu toli-toli nuo čia,
 Net Palestinos zemeje, Betliejaus miestelio padangėj,
 Kame prieš porą tūkstančių metų įvyko meilės stebuklas,
 Tai užgimimas Dangaus Karalaicio maza Kūdikelio asmenyj.

Tą garsųjį žemėje įvykį paminėti, liūdyja Betliejaus žvaigždė,
 Nesuskaitomi pulkai angelų linksmi ir džiaugsmingai Jam gieda:
 "Garbė Dieviu aukstybeje ir ramybė zemeje geros valios žmonems".
 Jį skuba taipgi pasveikint piemenėliai ir gyvulėliai-jautis, asilas,
 avinėliai.

Štai Marijos maloniam, meilingam prieglobstyj ir šv. Juozapo,
 Žilagalvio senelio, Kristaus globejo, matosi linksmi besisypsantis
 Jėzus kūdikėlis, užgimęs ne karaliaus rūmuose, silko pataluose,
 Bet apleistoje, kiauru stogu, be langų, gyvulėlių kuteleje.

Kaip anuomet-nėrangios dvasios, materijalizme paskendę,
 Išdidūs, puikuoliai, veidmainingi-Erodas, Pilotas, zydy
 Auksciausieji kunigai ir tautos vyresnieji, neatejo prie
 Jojo lopselio... ta pati panorama kartoja ir šiandien mummyse.

Išigyta valdžia, turtas, puikybė, išdidumas, mokslas klaidingas,
 Pasaulio tūstybes, kuno geiduliai-zmonių širdyse dažnai yra toji užtvara,
 Kuri griežtai atskiria žmogų-sutvėrimą nuo savo Sutvėrejo,
 Lyg šis gyvenimas būtų žmogaus tikslas, užmokestis, vietoj dangaus-amžino-
 sios buveinės.

Nenuostabu tat, kad šiandieną žemės paviršius paraudo
 Nuo ziauriųjų, baisiųjų karų, tauta tautai, brolis broliui
 Tapo tikruoju, besirdžiu žmogžudžiu, kraugeringu žveriu,
 Nes pasaulio sielų, širdyje užgeso prakilni meilė šiam Kūdikiui.

Vardan tos meilės galingos, Jis tampa visai į mūs panašus:
 Laikinai lyg apleidęs savo karališką sostą dangų, ateina pasaulin
 Neturte, varguose, skausmuose, kencia šiurpulingas Kryžiaus kancias,
 Kad patį Dievą palenkus prie žemės, o žmogų iškelus iki vertybės dangaus.

Jo brangiu užgimimu pradžiugo dangus, visas pragaras sudrebėjo,
 Škaistykloj sieloms nusvito galinga viltis ir žemės žmonems
 Užtekejo linksmybės ir džiaugsmo Ausrinė, nespats Dievas
 Tapo žmogum, kad nuodėmingą žmoniją atpirkus iš setono vergijos.

Jis atnešė mokslą, kurio pasaulis iki tol dar negirdėjo, Jis parodė
 Prakilniausią meilę kurios nebuvo dar patyrus žmonijos širdis,
 Jis suteikė pavyzdį, škaistų, idealų, paliko priemonės sv. Sakramentus,
 Kad visas pasaulio tautas išganius ir sujungus po savo sv. Kryžiaus ve-
 liava!

Subedievėjęs pasaulis tol klydo, klysta ir klys amžinai,
 Kol Jėzaus už savo šviesą, kelią ir tiesą gyvenime nepripažys;
 Kitaip Dievas pats savo tvėrimo planams prieštarautų griežtai,
 Jei žmoniją vestų gyvenimo klaidingais keliais stačiai prazutin.

Be gbejo... džiaugias šiandieną giliai tikinčiųjų pasaulis platusis,
 Ypac nelaimingi, beturčiai, ligoniai, nuskriaustieji, naslaiciai-tes,
 Ir nelaime vargas yra tiems, kurie Jo nepripažysta, bei kovoja prieš Jį,
 Nes... dangus ir žeme praeis, bet Jojo žodžiai ir atpirkimo darbas amži-
 nai nepasikeis.

Šioje tat tylioje, linksmoje, šventoje Išganytojo užgimimo naktįje
 Kiekvienas giliai susikaupe savo dvasios ir sielos gelmėse,
 Skubėkim į Betliejaus stalinėlę prie kojų malonaus Kūdikelio,
 Kurio rankos mazytės sutverė, atpirko ir valdo žemę ir dangų.

Ir prašykim karštai sau reikalingų kūnui ir sielai malonių,
 Inirsusioms tautoms-taikos, ramybės ir karo greitos užbaigos,
 Pavergtiesiems-laisvę, valdovams-teisingumą, klystantiems-tiesos kelius
 Giliai pasitikėdami, kad galingas Mazutelis visus mus išgirs ir maldų
 išklausys !!!

Kalėdos, 1944 m.

- Padangės Aras -

B A L T I M O R E, M D.Iš Lietuvai Vaduoti Sąjungos 4-to Skyriaus Veikimo.

Per vasarą kiek atsilsėjęs L.V.S. 4-tas skyrius, sulaukęs žiemos imasi už darbo, atlikti savo pareigą senosios Tėvynės Lietuvos labui. Nors tiesa, didžiūma skyriaus narių nesėdėjo rankas sunėrę nei iki šiolei, jie turėjo pilnas rankas įvairių darbų, kaip tai rinkimas parašų ir tvarkymas peticijų, rengima tarptautinių bazarų, kuris buvo gana sėkmingas ir lietuviai gerai pasirodė ir atsižymėjo. Dabar vėl turi pilnas rankas darbo rinkime drapanu, dėl suvargusių Lietuvos žmonių. Tačiau tie visi darbai, išskyrus peticijas buvo atliekami kitų organizacijų, o ne L.V.S. 4-to Skyriaus vardu. Dabar sulaukus rudens ir besitartinant žiauriai žiemužiai, skyrius matydamas labai apleista tautinę dirvą įkurią reikia sėti gyvų žodžių, demokratinio patrijotizmo ir meilės Lietuvai sėklą. Lapkričio 28 d., laikytame savo susirinkime, nutarė rengti prakalbas, kurios turės įvykti apie vidurį sausio 1945 m. ir už kalbėtoja kviesti energingą skyriaus vice-pirmininkę, poną Julę Rastenienę, kuri jau ne karta yra sužavėjus, vietos lietuvius, savo jautriom patriotinėm prakalbom ir Dr. B.K. Vencijų iš Brooklyn N.Y. Beto dar liko nutarti rengti koki nors parenginėlį ir leisti karo boną laimėjimui. Išrinkta parengimo komisija iš šių asmenų: susižinojimui su kalbėtojais ir surengimui prakalbų rūpinsis P.P. Jaras. Leidimui išlaimėjimui Karo Bono, P-nios: J. Rastenienė, M. Milunaitienė, O. Lukosevičienė ir A. Baudžienė. Surengimui vakarėlio p.p: J. Gutauskas ir P. Jaras. Kiti visi nariai pasižadėjo padėti komisijai.

Tame susirinkime p. A. Karelaitis perstatė 4 naujus narius ir p. J. Gutauskas viena. Visi tapo priimti ir užsimokėjo savo metines duokles po \$2.00.

P.P. Jaras.

TORONTO ŽINIOS

IŠ K. L. TARYBOS TORONTO SKYRIAUS VEIKIMO.

Spalio mėn. 15 d., įvyko mėnesinis skyriaus susirinkimas, kuriame, apart kitų begamų reikalų, buvo pasiulyta, atėinancia Lietuvos Nepriklausomybės dieną, išpūdingai paminėti. Šis pasiūlymas netik buvo priimtas, bet ir plačiai aptartas.

Nutarta kreiptis prie kitų Toronte esančių lietuviškų organizacijų, kad visos prisidėtų ir bendrai paminėjimą paruošt.

Tam tikslui, tapo išrinkta komisija, į kurią įeina: O Narušienė, Z. Užemeckienė, Al. Augutis, L. Vekteris ir P. Kairys.

Ši komisija, susižiūros su kitomis organizacijomis ir ves kitus, tą reikalą liečiančius darbus.

Buvo svarstomas ir drabužių rinkimo reikalas, bet kol kas, dar tam dirva neparuosta - formalumai neatlikti ir dėl to, tas reikalas paliktas atviru.

Kaip anksčiau buvo manoma suorganizuoti K. L. Tarybos Skyrius tarp tabako augintojų, tai pasirodė, kad tas nelabai įmanoma, nes tie žmonės, beveik visuomet yra apversti darbu. Vienok, jie pasizadėjo šį lietuvišką veikimą remti.

S.L.A. 236 KUOPOS DEŠIMTMETIS

Spalio 22 dieną, susivienijimo Lietuvių Amerikoje 236 Kuopa, kuri randasi Toronte, šventė savo gyvavimo dešimties metų sukaktį.

Ta proga, kuopos rengimo komisija, kurion įeina: E. Frenzelienė, Br. Kayoliunienė, O. Indreliene, A. Kuniutis ir J. Yokubynas, pasiruošė tą šventę atzymėti.

Buvo suvaidintas veiklas "Susiprato" St. Vitaičio, kuriame roles turejo: O. Indrelienė, O. Margo, J. Margo, J. Novogrodzki, A. Frenzelis, L. Bieliauskaitė ir Grinskių Jonukas.

Sufleravo J. Jokubynas. Veiklas suvaidintas gerai. Po veikalo sene J. Grinskio deklamacija ir Aldutės Pundziutės dainelė. Šiem dviem vaikuiam, nestinga nei gabumo, nei drąsos.

Dabar, atėjo eilė dviems S.L.A. narėms dainuoti. Jomis buvo Zosė Uzemeckienė ir Stasė Batkienė. Jos gražiai ir harmoningai su-dainavo tris dainas duetu ir po to, Z. Uzemeckienė, ispilde tris, gana komplikuotas dainas solo. Jos dainuodavo visuomet labai gra-ziai, bet šį kartą, rodos dar gražiau. Publika nenorėjo paleisti jų nuo scenos, bet kadangi laikas jau gerokai buvo issisėmęs, o prieš akis turėjom dar kalbetoją, tai reikėjo pasitenkint tik tieku.

Taip, mes turėjome garbės, turėti svetį kalbetoją, kuri, kuopai prasant, S.L.A. Centras įgaliavo, mūsų svepteje atsilankyti.

Juo buvo, S.L.A. vice-prezidentas P. Dargis iš Pittsburgho. Svečio kalba, kuri palietė ne tik susivienijimo reikalus, bet ir Lietuvos žmonių kancias - buvo turininga ir graži.

Po kalbos, sekė užbaiga programos, bet pirm to, noriu pri-minti, kad pradedant programą, kurią atidare kuopos pirm. L. Vek-teris, buvo sugiedota Lietuvos Himnas. Pirm. pasake trumpą bet gražią kalbą ir perstate J. Jokubyną, programos vedimui ir kuopos veiklos apibendinimui.

Užbaigiant, buvo giedamas anglų Himnas.

Po to, žemutinėje salėje, įvyko vakarienė, kurioje dalyvavo svečias kalbetojas, mūsų kaimyninės kuopos Hamiltone, pirm. Vilnonis, Balycia ir dar vienas narys, kurio pavardės nenugirdau. Na ir mūsų vietiniai svečiai ir nariai. Čia programos vedėja buvo O. Indre-lienė, o sekr. St. Batkienė, turejo pagaminus ilgą sąrašą kuopos pareigūnų ir visus issaukus, perstate kiekvieno iš jų užimtasias ar uzimamas pareigas.

O. Indrelienė, kaipo finansų sekretorė, išbuvo per visą de-šimtį metų ir už tai, scenoje, jai buvo įteikta dovana nuo narių, amžina plunksna ir paiselis ir prisegtos geles.

Taip tai S.L.A. 236 Kuopa, įžengė į vienuoliktuosius metus, su daugelio linkejimais, gyvuoti per ilgus, ilgus metus

- M. F. Y-nė. -

Šių metų Gruodžio mėn. 31 dieną t. y. Sekmadienį 8 val. vakare, Toronto Lietuvių R. Katalikų Šv. Jono Krikštytojo Pašelpinė Draugija Lietuvių Parapijos svetainėje, Naujų Metų sutikimo proga rengia iškilmingą vakarienę ir šokius.

Visus Toronto ir apylinkies lietuvius-es maloniai kviečiame atsilankyti. Užtikrinu, kad visi busite patenkinti. Mūsų darbščios ir geros šeimininkės, kuriuos visuomet moka paruošti skanius valgius jau iš anksto ruošiasi prie to.

Besivaišindami prie skanios vakarienės ir besilinksmindami prie geros muzikos, visi bendrai palydėsime senus ir sutiksime Naujus Metus.

- Sekretorius S. Balčiūnas -

Skaitykite ir platinkite "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA".

Remkite lietuvius Biznierių.

MONTREALO ŽINIOS

ŽUVO KAPORALAS PETRAS J. STANIULIS

Spalio 9 diena, Belgijoje žuvo Petras Juozas Staniulis, bekovodamas už laisvę ir demokratiją su ziauriuoju nacyzmu.

Petras buvo tik 26 metų amžiaus, sūnus Domicelės ir jau mirusio tėvelio Antano Staniulio. Jo mamytė yra apsivedusi su Stasiu Zakarausku ir šiuo laiką gyvena Abitibi, P.Q.

1943 met. 9 vasario, savanoriu įstojo į Kanados armiją, ir tu pačių metų rugsejo 2 diena, buvo išvestas į Angliją. Į Franciją buvo nuvestas šių metų rugsejo 2 diena ir budamas pirmose eilėse, dalyvavo visuose didžiuosiose mūšiuose, kol pagaliau spalio 9 diena padėjo savo jauną gyvastį po šio karo dievaicio kojomis.

Jo sena motinėle, potėvis, sesutė Brone, broliukai: Povilas, Jonas, Juozas ir Pranas randasi didžiausiame nuliudime ir asarose.

Ilsėkis ramiai garbingas Kareivi šaltoje Belgijos žemelėje, o visiems Jo giminėms ir draugams reiskiamame giliausios užuojautos.

K.L.T.

* * * * *

EDVARDAS MAŠNICKAS

Montrealo didžiuosiuose laikraščiuose tilpo atvaizdas, visiems montrealieciams gerai pazystamo kario Edvardo Masnicko, kur sakoma, kad jis bekovodamas su naziais Italijos fronte, buvo skaudžiai sužeistas. Šiuo laiką jis jau yra pasveikęs ir vėl kovoje pirmose eilėse tuose pačiuose Italijos frontuose.

Edvardas Mašnickas, jau penki metai kaip išveštas į užjūrį. Kol buvo namie, tai visuomet dalyvaudavo su lietuviais, kurie jį nepaprastai mylėjo ir gerbė už jo draugiškumą ir linksmą būdą.

Edvardo tėvelis M. Masnickas, yra darbštus visuomenininkas ir Vyt. Kliubo veikėjas.

Linkime, kad Edvardui nebepasitaikytų daugiau nelaimių ir kad neužilgo sugrįžtų į savo gimtinį miestą Montrealą, kur jo išsiilgę laukia jo tėveliai, broliai ir visi draugai.

K.L.T.

* * * * *

JONAS MACIEJUNAS

Kuris tarnauja Kanados laivynė už mechaniką, buvo sunkiai sužeistas. Per nelaimę susidurus dviem laivams, Jonui buvo sankačiai sulaužyti ir slaptai sunkiai sutrenktas.

Kol Jonas gyveno civilinį gyvenimą, buvo žinomas kaip labai gabus mechanikas, kuris net orlaivį buvo pasibudavojęs ir pats jį vairavo.

Jo sesutė p. Šilkauskienė yra žinoma visuomenininkė ir meno megeja.

* * * * *

METINĖS SUKAKTUVES NUO ŽUVIMO KARIO STANKAUS

Lapkričio 18 diena, Gerb. K.A. Stankai, surengė gėdulo paminėjimą metinėms sukaktuvėms savo mylimo sunaus Kazimiero, kuris žuvo Cicilijos fronte.

Dalyvavo labai daug Stankų šeimos draugų ir pažystamų, kurie pasimeldė ir išreiskė tėveliams gilią užuojautą.

P.p. Stankai atsidėkodami už visą tai, visus dalyvius gražiai pavaisino.

* * * * *

PAMALDOS UŽ A.A. KAZIMIERĄ JUŠKEVIČIŲ

Lapkričio 25 d. lietuvių bažnyčioje, buvo gėdulo pamaldos už mirusiojo Kazimiero Juskevičiaus vėlę.

Ta proga, tos pačios dienos vakare, susirinko gražus būrys kvieštų Juskevičių šeimos giminių ir draugų, kurie išpuodingai paminėjo vienerių metų gėdulo sukaktį.

Kazimieras Juškevičius, buvo vienas iš gabiausių ir sumaniniausių Montrealo lietuvių tarpe. Kol gyvas ir sveikas buvo, su didžiausiu atsidėjimu dirbo lietuviškame darbe kliubiečių tarpe. Jei Juškevičiaus ir Šarkio Montreale nebūtų buvę, tai Vytauto klubas, būtų senai iš varžytinių parduotas.

Gaila, bet darbsti Juškevičių šeima ir pats A.A. Kazimieras Juškevičius, šiuo laiku Vyt. Kliube nebesusilaukia tinkamo pagerbimo.

* * * * *

M Ū S Ų M I R U S I E J I

Lapkričio 11 dieną, buvo palaidota širdinga moteris ir gera šeimos motina Petronelė TAURAZIENĖ.

Jos vyras, sūnūs ir dukterys, pasiliko didžiausiame nuliūdime ir ašarose.

Reiškiamo didžiausia užuojauta Taurazų šeimai.

* * * * *

Danatas ir Jonas Ylai, apturėjo labai liūdną žinią, kuri praneša, kad jų miela motinėle jau mirusi Lietuvoje.

Žinia gauta per Raudonąją Kryžį.

* * * * *

G A R N Y S A P S I L A N K Ė

Ruslevičius ir jo žmonelė (Dainiutė) apturėjo didžiausią džiaugsmą ir su dideliu dekingumu aciuoja garniui, kuris jiems gražų ir sveiką sūnelį padovanojo.

Jaunąjį Ruslevičių lapkričio 5 dieną, kun. Bobinas pakrikštijo: - Ronald - Andre - Joseph vardais.

* * * * *

Kaz. Vaškelis ir jo žmonelė Laurette taipgi applanke garnys ir padovanojo sūneli.

Kun. Bobinas ju maząjį sūneli pakrikštijo: Claude - Rejean - Lorenzo vardais.

Velijame visokiausių gerybių jauniems mūsų tautiečių sūneliams.

* * * * *

V E S T U V I Ų V A R P A I

Emilija-Genovaitė Pečkaičiūtė, gruodžio 2 diena, susituokė su Leo Marcoux.

- Gruodžio 16 diena, Alice Teresevičiūtė susituokė su Lucien Robichoud.

Jaunosioms porelėms, linkime visokiausių saldžių jų gražiame gyvenime.

* * * * *

GERAS SVETYS

Montreale lankėsi, Amerikos karys Pranas Millauskas. Jam teko kovoti su japonais ista 3 27 mėnesius.

Ta proga aplankė savo meiluzę Bronę Rausčiūtę ir kuriai įteikė suzieduotųjų ziedą.

Linkime, kai kitą sykį apsilankis, tai kad ir vestuvių žieda atsivestų.

* * * * *

NEMALONI LIGA

Jau kuris laikas, kaip nemaloni liga kamuoja mūsų malonaus tautiečio Raciuno žmonelę Antosę.

Šiuo laiku randasi į "Sacre - Coeur" Ligoninę Cartierville. Linkime greičiausiai pasveikti ir kaip galint skubiau sustiprėti.

* * * * *

ANTANAS VAITKUS

Viso Montrealo lietuviams gerai pažįstamas Antanas Vaitkus, šiuo sykiu randasi Amerikos kariuomenėje.

Jis yra labai pasiilgęs Montrealo lietuvių ir Vytauro klubo, kuriam jis taip nuoširdžiai, per eilę metų, pasėkmingai darbavosi.

Antanas buvo geriausias klubo darbuotojų ir tik jam vadovaujant įvykdavo pasėkmingiausi visoki parengimai iš kurių Klubas nevieną tukstantinę pelnę.

Šiuo laiku Klubas pasirengęs visokioms "asaboms" giusti kalėdinius pasveikinimus ir tam tikslui skirti vieno mėnesio pelną. Kazin ar prisimins Antaną, tarnaujanti kariuomenėje?

* * * * *

P A J I E Š K O J I M A I

Giminaitis iš Lietuvos, dabar gyvenantis Amerikoje, pajieško Balio Eiduko, arba vėlesne pavarde Bob Edwards, kurs 1932 met. gyveno 101 Sherbrooke St., Winnipeg, Man.

Prašome žinias apie jį pasiusti "Nepriklausomai Lietuvai" 6642 - 3rd. Ave., Rosemount, Montreal 36, Quebec.

.

Generalinis Konsulas Jonas Budrys, pajieško Kr. Joe Apanovich (Apanavičiaus), kuris kur tai Albertoje turi farmą. Prasoma paties, ar kas apie jį žinote pranešti konsului arba "Nep. Lietuvos" redakcijai.

Busime labai dėkingi.

* * * * *

Ž O D I S I Š R E D A K C I J O S

Kanados Lietuvių Tarybos Valdyba, su "Nepriklausomos Lietuvos" redakcija ir administracija, sveikina kiekvieną lietuvį, kuris paremė mūsų darbuotę, kuris neatsisakė padėti mums vieningai dirbti dėl šviesesnės lietuvių tautos ateities, su

KALĖDŲ ŠVENTĖMIS ir NAUJAIS METAIS.

K.L.T. ir "N.L." Štabas.

* * * * *

REDAKTORIAUS ŽODIS.

Gerbiamieji "N. Lietuvos" skaitytojai ir bičiuliai !

Man su didele širdgėle tenka prabilti į visus malonius lietuvius, į visus mūsų vienintelio Kanados lietuvių žurnalo skaitytojus ir prietelius, kad šioji laida, tai bus paskutinioji, kuriai man tenka vadovauti.

Esu pilniausiai tikras, kad šis darbas nei žingsniui nebus sustabdytas ir toliau nes jis yra sventas ir kilnus, todėl atsiras kiti, kurie gal jį geriau istobulins.

Nebuvo kliučių, o prietelių ir draugų buvo daug, todėl ir šis darbas, kiek as jį sugebečiau, buvo malonus ir nesunkus, bet kad gyvenimo aplinkybės, kurios yra grynai asmeniskos, neleisdžia man jo laikinai dirbti, tai ką gi padarysi. Vienok ateityje, kiek mano laikas

leis, visuomet būsiu su šiuo žurnalu ir visuomet dirbsiu, kad šis sviesos spindulėlis neužgestų.

Širdingai dėkodamas visiems mano bendradarbiams ir remėjams, kurie tiek man daug padėjo tęsti šio žurnalo leidimą, tariau viso geriausio.

- Jonas Yla -

P R A N E Š I M A S

Šiuomi pranešame, kad šiais metais Naujų Metų sutiktuves įvyksta baznytineje svetaineje.

Prašome Montrealo lietuvius maloniai dalyvauti, kur užtikriname, kad visi bus užgandinti.

Pradžia 8:30 val. vakare.

Rengia: Kanados Lietuvių Sąjunga.

V A I K U Č I A M E G L U T Ė

Kanados Lietuvių Sąjunga, kaip kiekvienais metais, taip ir šiais, ruošia vaikučiams eglutę su visokiausiais pasilinkimais ir dovanomis.

Eglutė įvyksta 7° diena sausio mėn. 3:30 val. po piet.

Sąjungiečiai kviečia visus montrealo lietuviukus - es dalyvauti ir kartu visiems bendrai pasidžiaugti Kalėdu dieduku.

SVARBUS PRANEŠIMAS

Visiems "Nepriklausomos Lietuvos" skaitytojams, remėjams ir bendrai visiems demokratiniu isitikinimu lietuviams.

11 diena, Vasario mėnėsi, 1945 metais, bažnytinėje svetainėje yra šaukiamas, visų lietuvių mitingas, kur bus apsvarstyta Kanados lietuvių bėgamieji reikalai.

Beto bus perrinkta Kanados Lietuvių Tarybos valdyba ir kiti neatidėliojami reikalai aptarta.

Kviečiame visus skaitytojus ir visus dorus lietuvius butinai atsilankyti.

Pradžia: Tuojaus po pamaldų.

I šį svarbų susirinkimą, prašoma visų Montrealo lietuvių draugijų, kad pasiųstu savo atstovus.

- K. L. Taryba -

PARASITISM

[illegible]

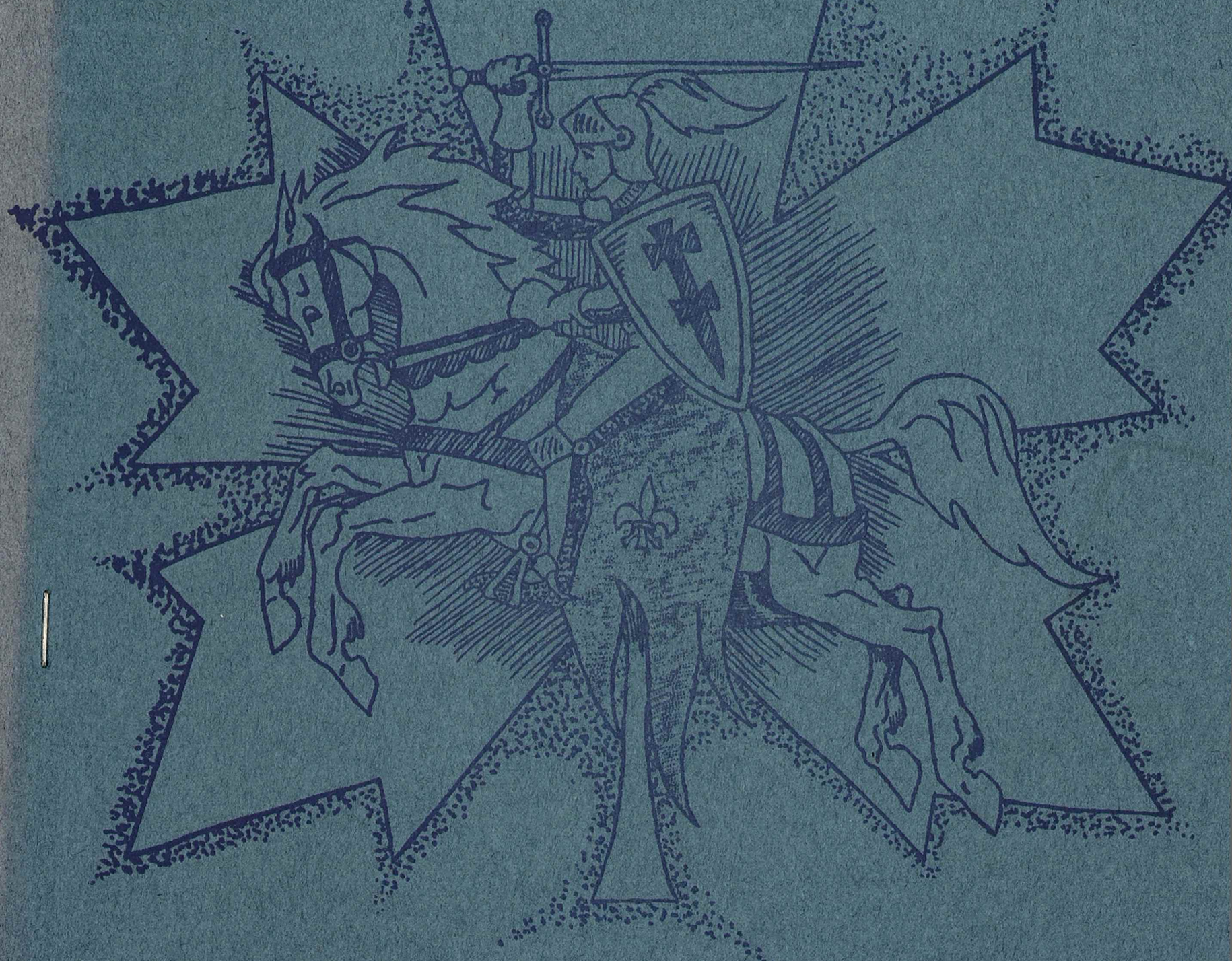
1. The first of these is the fact that the majority of the population of the United States is of European descent. This is a fact which has been recognized by the government and the people of the United States for many years. It is a fact which has been recognized by the government and the people of the United States for many years.

1. The first step is to identify the problem or goal. This involves understanding the current situation and what needs to be achieved.

1017

- K. J. Taylor -

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

(INDEPENDENT LITHUANIA)

Kanados Lietuvių Kultūrinio Gyvenimo žurnalas

Nr. 30, Montreal, Spalis, - Oct., mėn., 1944 metų

Už išlaisvinimą Lietuvos! For Liberation of Lithuania!

Už ištikimybę Kanadai! For Loyalty to Canada!

Už Santarvės Pergelę! For the Victory of the Allies!

Leidžia Kanados
Lietuvių Taryba
Montreale.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje.....\$1.00 Canada.....\$1.00

Užsieny.....1.50 Other Countries.....1.50

Redakcijos Antrašas

6642 Third Ave. Rosemount,
Montreal 36, Quebec,
Canada.

Redaktorius: Jonas Yla.

B A L F SKYRIAMS IR VISUOMENEI

Bendram Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo Centrui labai svarbu turėti visas ditalės žinias liečiančias šalpa. Todėl malonėkite siųsti į centro ofisą šias informacijas:

1. Anglų ir lietuvių kalba laikraščių iškarpos, pažymint laikraščio vardą ir datą.
2. Fotografijas iš skyrių veiklos bei vaizdus iš lietuvių darbuotės dėl Community War Chest - National War Fund.
3. Spaudos ištraukas ir fotografijas, darant drabužių vajų Lietuvai.

Lietuviai ir American Council

Mes priklausome prie "American Council for Foreign Service". Šioji organizacija yra valdžios žinioj ir jį parūpina tinkamus žmones vykti į Europos, Azijos ir Afrikos šalis, atstovavimui šalpy organizacijas. Į šių organizacijų skaičių įeina United Nations War Relief Agencies ir United Nations Relief and Rehabilitation Administration. American Council dažnai pasiunčia vieną iš delegatų į bei kuria šalį, kuriam pavedama atstovauti kelių tautų šalpos reikalus. Be to, American Council parūpina ir rekomenduoja atatinkamus asmenis tarnybon į UNRRA bei atskirų tautų šalpoms įstaigoms. Lietuvių kilmės asmens, mokanti keleta kalbų ir norinti šioj srityj dirbti, prašome kreiptis su aplikacijomis sekančiu antrašu:

Dr. Joseph B. Koncius, President of the United
Lithuanian Relief Fund of America, Inc.,
19 W. 44 St., New York 18, N.Y.

I V Y K I Ų Ž I G I U O T Ė

* * * * *

Mums neilgai teko džiaugtis kuriamąja Pasaulio dvasia. Priešingu tautų interesai susikirto ir šiandieną esame liudytojai įvykių vaizdžiai rodančių, kaip dar žmonijai trūksta išminties ir kultūros. Milijardai žmonių ir nesuskaitomos daugybės gyvasčių aukojama valstybių santykių problemoms spręsti.

Kiekvienam protaujančiam žmogui aišku, kad toji baisioji nelaimė – karas, kuris beveik periodiškai kartojasi žmonijos gyvenime, nieko be didžiulių nuostolių žmonėms nesuteikia. Dar neįsilo atmintyje pirmasis pasaulinis karas, dar ne visos jo žaisdos iki šiam laikui užgijusios, žmonija dar nespejo kaip reikiant atsikvepti ir, štai, matome vėl baisią katastrofą.

Mūsų prigimtam kraštui Lietuvai, likimas lėmė būti prie didžiųjų tautų vieskelio. Todėl daug amžių per ją ritosi bangos, stumiamos svetimųjų interesų, svetimųjų žmonių. Tos tautų potvinio bangos alino mūsų kraštą ir praužė palikdavo daug pėdsakų ne tik mūsų krašto kune, bet ir gyventojų dvasioje. Daug tokių bangų mūsų tėvynė yra mačiusi, kol pagaliau, iskovojusi sau nepriklausomybę, Lietuva vėl grįžo gyventi laisvo gyvenimo ir savarankiškai valdytis.

Prabėga atminty mūsų tautos praeitis, kada lietuvių tautos vadai buvo išplėtę mūsų valstybės rybas nuo Baltijos iki Juodosios jūros; pasakum atejo valstybės menkejimas, Lietuvos pavergimas, svajones ją vėl matyti laisva, sukilimai, knygnešių laikai ir, pagaliau, kruvinos kovos už laisvę. Ar neprimena mums tie mūsų tautos išgyvenimai jūros bangavimo, kada po nepaprastos ramybės sukykla audra ir viska ištasko, kol vėl nurimsta iki naujos audros.

Dėja, turime liudėdami pasakyti, kad iš žinamų istorijai 6,000 metų, dokumentuotų žmonijos kultūrinio gyvenimo metų, tik keliata simtmečių apsieita be karų. Visa kita laika vyravo karas. Tad, kaip ir besivajoti apie taikos išlaikymą doriais principais ir etikos desniais, jei visos valstybės ligi dantų apsiginklavirusios tuos desnius gina ginklais.

Betgi manome, kad fizinis ginklas yra tik laikina priemonė. Amžina sąvisaugumo priemonė yra aukšta žmogaus kultūra, stipri dvasia, nepalausta moralė, tautinė sąvagarba ir gilus žmogiskumas. Tik sitokias dorybės turėtu užlaikyti lietuvių tautą, tik jomis galim remti savo ateitį. Bet kad galėtume laisvai gyventi ir teisybės viespatavimą vykdyti, neturime užmerkti akių į vyraujančius dabar budus teisybei apginti. Gražiausi žodžiai liks be vertės, jei nebus paremti pavyzdžiais.

Netiesa, kad esame maži ir negalime turėti įtakos dideliems pasaulio įvykiams. Kaip svarstykleje gramas persveria, tai ir įvykių raidoje tinkamu momentu tartas žodis ar atliktas veiksmas gali turėti reikšmingos įtakos, lemtingos mums ir mūsų tautos siekiams.

Dvidešimts vienerius metus, mūsų tauta, gyvendama laisvą gyvenimą yra mačiusi tiek pavojų, kad silpnesnių nervų žmonės būtų neislaikę. Mūsų brangi tauta išliko gyva, pasimokė ir bresdama valstybiniu ir kultūriniu mastu ejo aukštai iškelta galva į tą ateitį, dėl kurios daug gyvybių paaukota, kuria svajėjo šviesiausi mūsų tautos protai, dėl kurios plakė ir tebeplaka geriausių Tėvynės sūnų ir dukrų širdys.

Tas kelias mums visiems yra aiškus: lietuvių tauta svetimo nieko nenorėjo, bet kartu ir savo neišsizadėjo ir neišsizadės. Ne tik savo žemių, bet savo kultūros, lietuviškumo, kalbos ir papračių.

Neslėpsime. Yra mūsų visuomenės tarpe tokių, kurie "pametę galvas Tiems, kurie dirba dėl savo tautos laisvės ir gerovės, jie nesigaili slyksčių ir melagingų priekaištų. Jie pasidavę iki ausų melagingai diktatorių propagandai, daro mirtiną žaisdą mūsų tautos kūne. Tai vieni iš pavojingiausių priešų, nes jie yra savi. Tai sunki nasta krauje skėstančiai mūsų tautai.

Turime kovoti su tokiais išgamomis, kurie, gal būt, nesuprasdami visos žalos, kuria jie daro, savo siaudinės dvasios išauklejimu, tokiame rimtame momente.

Žodžiu, žalą, kuria sukelia toki išgamos - svetimos valstybės agentai, galima bent dalinai istaisyti. Visų pirma neverta ir tuscias dalykas klausytis jų plauskežimų, nes jie patys nežino ką kalba. Gal būt, jie yra papirkti, gal būt, tai sąmoningai daroma, anot žmonių, "vandeniui drumsti", kad paskui naudotusi zuvimis. Naujoviškai propagandai, atrodo viskas galima. Nesiduokime apgaudinėjami, nebukime jos vergai. Šiuo momentu, kaip tik turime parodyti visa savo subrendimą, visa lietuviška būdą, stiprią valią, nes tik stiprios dvasios tvirtovė yra nepaimama.

Suglaude ryžtingai mūsų išeivijos eiles, išguję baimes ar nepasitikėjimo jausmą, pilnai pasitikėdami savimi, busime toji uola, į kuria sudus įvairios priešingos bangos.

Budėkime ne tik savo Tėvynės sargyboje, bet ir savo sielos laisvės sargyboje. Tvirta, pasiryžusi lietuviška dvasia - štai ko iš mus dabar reikalaujama. O ateitis? Ateitis bus tokia, kokios ilgėsimes, kokios lauksime, kokia vaizduosimes.

Tad drąsiai ir ryžtingai dirbkime šviesiai Tėvynės ateičiai ir tikėkime, kad visi mūsų siekimai bus tikrovė.

RUDUO-RUDENĖLIS

Oi meilios, malonios, džiugios ir begalo linksmios yra
Tos skaiscios dieneles grazios, skaislaveides Vasareles,
Kuomet viskas auga, zydi, kvepia, zaluoja, vyluoja,
Tarsi tai butu koki sapnu karalyste, o ne zeme tikroji!

Pauksteliai - giesmininkai girias pripildo savo balsais,
Zmones laukuose prie darbo sunkaus mirga - marguoja,
Sodnuose, darzeliuose, pievose geleis gamtai atskleidžia
Stebuklingaji savo grozi, o ju tarpe darbescios biteles lakioja.

Kas gali apsakyti visos vasaros - Karalaites puikuma,
Visa jos stebetina harmonija, grozi-dausose, zemeje,
Vandenyse, kalnuose, laukuose, nebent tik pats Sutverejas,
Kurio ranku darbas visa tai yra taip puikiai suredes?!!

Bet stai... visai neilgai telinksmina, dziugina mus visus
Toji skaisti, zavi, meili ir viliu pilna Karalaite.....
Praslinkus trims menesiams siu graziausiu dienu,
Jinai tolsta nuo musu greit ir pranyksta visai.

Nuo tamsiuju giriu, aukstu kalnu ir mariu placiuju,
Vietoj jos pamazu atslenka nerangus ir paniures
Patevis - Ruduo, ir visoki gamtos grozi, skaistu zavima
Sutrypdamas, paskleidžia zemeje savo besirdzius darbus.

Uzstojus oriu saltam, lietingomis ir ruco dienoms,
Visu giriu, lauku, darzeliu ir zalumijos grazios
Skausmo prislegta, sunkiai, vaitojanciai alsuoja krutine,
Nes savaime nujaucia artima gala puosnybes savos.

Stai lapai jau vysta, keicia savo zavija spalva i ruda,
Geltona, raudona, net melsva - krinta: geleis nuleide
Galvelis jau mirsta pamazu, vysta diena is dienos,
Ir linksmieji pauksteliai pulkais apleidžia jau mus.

Pats rudenelis turi irgi savybiu graziu, nuostabių:
Turtingas jis yra, javais, grybais, darzovemis, riesatais,
O vaisiu visokių soduose - dziugu net paziureti,
Tas viskas yra darbu uzbaiga grazios vasareles.

6.

Jau žmonės nuvalę jėvus nuo laukų, sukrauna juos į pastogę,
Vaikuliai, apleidę žaislus, tinginystę, imasi knygų sunkių,
Bendrai - visi žmonės pakeičia savo darbus, įvairius planus,
Nes laukia greitai visai neprasytos - Žiemuzės šaltos.

Kaip liūdi skaudžiai gamta savo grožybės, apgailestauja,
Taip ir kiekvieno žmogaus širdis rudenį vis nerimauja:
Visur pasidaro tyku, be gyvybės, nyku, ilgeja naktelės,
Lyg zemeje būtų užsliukęs visai letos mirties seselis...

Vasarėlė gražioji, skautaveidė Karalaitė, meilioji,
Ilgai neužtruk tu tenai karalystėj užburty sapnų,
Nes mes visi čia-vaikuliai, jaunimas, pagaliau ir senimas,
Karšta širdimi laukiam tavęs atgal vėl sugryžtant pas mus!!!

- Padangės Aras -

(Kun. S.J. Vembrė)

RŪBUS LIETUVAI RINKTI PASIMOKYKIME IŠ GRAIKŲ

Graikų šalpa vykdoma plačiu mastu

Septynių milijonų graikų tauta, kurios sūnų Amerikoje yra 400,000, šalpos darbe yra viena pavyzdgingiausiai susitvarkiusių. Jie darbą pradėjo kai tik vokiečiai Graikiją užpuolė. Tuo momentu graikus gelbėti susirūpino visas pasaulis - ir per tris metus graikų šalpos įstaiga savo veikimą suspejo išvystyti iki kolosalio laipsnio.

Graikų naujų sandelių, 420 E. 54th St., prie East River New Yorke, atidarymo proga, BALF pirmininko dr. Juozo B. Končiaus paskirtas atstovavau Lietuvių Fondą. Atidarymas įvyko rugsejo 12 d. Dalyvaut buvo įdomu, ką pavadinsiau "šalpos ir rubams tvarkyti universitetu".

Rūpinasi mažųjų valstybių ateitimi

Aukštieji graikų dvasiškai atidarymo ceremonijas pradėjo pamaldomis. Graikų ministras sveikina telegrama, kurioje atsiprašo negalįs iskilnėse dalyvauti, nes išvyksta į Kanadą tarptautiniams pasitarimams dėl mažųjų tautų pokarinio susitvarkymo. Šis klausimas ir lietuviams yra opus. Graikų generalinis konsulas nupasakojo savo tautos bėdas ir valstybės vargus.

Filmos gelbsti graikų šalpai

Filmoj apie Graikiją, kokia ji buvo graži, viso pilna prieš karą, palyginama dabartinė Graikija, kurios parodyti paveikslai apie vargą, skurdą ir šalpos reikalingumą. Parodyti šalpos darbai Amerikoje: moterys tasančios ir rusiuojančios rubus, vaistų siuntinius ir veikejai. Ir filmoj, kalbėtojas baigia sakydamas: "Kur yra bent trys graikai, jie už Graikiją kovoja ir laiko savo pareigą Graikijai dirbti. Vienas graikas laiko save graikų kolonija."

Okupuotuose kraštuose skurdas, ligos, badas

Komiteto pirmininkas Spyros P. Skouras, teatrų magnatas, rūbų rinkliavos vedėjas Charilaos G. Raphael perstatytas dideliu optimistu, kaip 'pusryčiaujas pasitikejimu'...

Kalbėtojas pareiškė, kad kare žuvusi gal pusė graikų tautos o pusantro milijono aktualiai badauja. Siauciančios ligos, kurių žiauriausia - malarija. Bet amerikiečių pagalba graikams vargus perkąsti pagelbstinti.

Rūpinasi atvežti 5,000 našlaičių

Prie šalpos, kuri įvairiais būdais teikiama, Skouras numato kasmet į Ameriką atvežti bent po 5,000 Graikijos našlaičių. Ta kryptim jau pradėję dirbti ir greit pasirodysią rezultatai.

Išorinės šalpos rekordas

Šalpos srity gal darbsčiausias graikams šelpti fondo vykdančysis vicepirmininkas Oscar Bronneer pabrėžė, kad Graikija dabar gaunanti daugiau pašalpos, negu bet kada yra gavusi: Graikijai šelpti pasiektas net istorinis rekordas!

Ypatingai kalbėtojas džiaugėsi, kad amerikiečiams kooperuoja kanadiečiai.

Okupacijoje šalpa prižiūri švedai ir šveicarai

Šalpa Graikijai labai pagreitinėjo, kai Washingtonas ir Londonas įsitikino, kad pagalba patenka patiems graikams, o ne jų okupantams vokiečiams. Pašalpą okupuotoj Graikijoje prižiūri neutralių valstybių, Švedijos ir Šveicarijos atstovai. Šalpą Graikijos išdalino patys graikų komitetai.

Pašalpa pasiekia par mėnesį laiko

I New Yorko sandeliu susiustuosius rūbus paruošia ir persiunčia į St. John's, Kanadą, iš kur laivai su paraisais "Mercy Ship to Greece" alijantų ir vokiečių praleidžiami į Graikiją. Pašalpa graikus pasiekia, palyginti greit. Pav. laivas išsiųstas sausio 1 d., Graikiją pasiekia vasario 2 d.

Už porą batelių dirba 3 mėnesius laiko!

Pasiųsta 250,000 porų batelių, kas prie dabartinių sąlygų Graikijoje įvertina trims-ketvirtadaliams viso Graikijos valstybės turto! Siauciant pasibaisėtinai infliacijai, batų pora Graikijoje kainuoja net 30,000,000 drahmų. Tuo tarpu universiteto profesoriaus mėnesinė alga esanti 10,000,000 drahmų. Neatsizvelgiant milijoninės algos, mokslo skleidėjas vistiek turi dirbti tris mėnesius laiko už vieną porą batų! Išivaizduokite, kokia pagalba - gauti porą batų dovanų! Netaip bloga juodo darbo darbininkams. Mat, okupantai nori užimtųjų krastų inteligentus suvaryti į juodo darbo kategoriją. Pav., batų valytojas uždirba šalis kartus daugiau, negu profesorius, bet ir tam sunku išsiversti.

Vargas ir Lietuvoje

Lietuva taip pat pergyvena tokią pačią okupaciją: panašūs gyvenimo sunkumai yra užgulę mūsų senąją tėvynę. Pereito karo metu gyvenau Lietuvoje. Atmenu kai mano tėvas, išgyvenęs Amerikoje 25 metus, iskeitęs \$4000 sutaupų į vokiškas markes, vokiečių okupuotoje Lietuvoje, už man dar tada nesuprantamą bilijoninę markių sumą, viso labo nusipirko - lazda.

Cukraus svaras \$50.00

Kad dedasi Lietuvoje, kuria Sovietai baigia okupuoti, taip pat galime išivaizduoti. Rugsejo 11 d. Life žurnale, Amerikos biznio atstovas Eric Johnson, pabuvojęs Sovietų Sąjungoje kelerą mėnesių, raportuoja savo patyrimus. Jis sako, kad be valstybinių racionuotų maisto įstaigų, įsteigtos komerciales krautuvelės Maskvoje, Leningrade ir Kijeve. Tose krautuvelėse galima nusipirkti maisto. Kaip visur Europoje, išskyrus Angliją, naudojama metrinė sistema. Tad, skaitlines paduoda kilogramais. Kilogramas yra lygus 2.2 svarams (du svarai ir penktadalis svaro). Cukraus kilogramas kainuoja 700 rublių, kad lygu \$133.00. Lasinukų kg. 650 rub. (\$123.50). Šokolados 800 rublių (\$342.00). Vaisių 350 rubliai (\$66.50). Kava 400 rublių (\$76.00). Makaronai 250 rub. (\$47.50).

Už mėnesinę algą - svaras cukraus

Johnsonas toliau raportuoja, kad darbininko alga tarp 800 ir 900 rublių per mėnesį (tarp \$152 ir \$171). Bet išskaičius bonus, unijos mokesčius, nuoma ir kitas išlaidas, darbininkui lieka 400 rublių (\$76.00). Už tuos pinigus iš komercijales krautuves sovietų pilietis gali siandien nusipirkti svarą cukraus per mėnesį. Beje, Raudonosios Armijos karininkai viską perka puse kainos.

Panašios sąlygos Lietuvoje

Lietuva baigiama sovietų okupuoti. Panašios ekonominės, kaip ir kitokios sąlygos gyventi, Lietuvoje sulyginamos su sovietų sąlygomis. Dar blogiau, Lietuva yra paciam karo fronte, aišku, kad fronte ekonominės sąlygos Lietuvos gyventojams yra dar blogesnės. Tas aiškiai atsako į klausimą, ar Lietuvai reikia pagalbos.

Graikai susitvarkę rūbų sandelius

Graikų sandelių vedėjai buvo malonūs aprodyti milžiniškas patalpas rūbams Graikijai paruošti. Sandelį pasisūmę penkiems metams. Tas parodo, kad jie pasalpos darbą mano tęsti gana ilgai. Vien tik sandeliuose dirba 40 darbininkų. Be to, graikiai turi panašius sandelius San Francisco, Bostono ir kituose miestuose.

Siuva naujus rūbus

Graikams daug sudovanoja naujų medžiagų. Joms kirpti sandėlyje įsteigtas kirpimo skyrius. Nusistebėjau, kad iš naujos medžiagos čia, kur darbininkas daug brangesnis, negu Graikijoje, siuvami nauji rūbai. Sandelio užvaizdos įrodinėjo, jog tai užsimoka, nes dirbama dideliu mastu, prie to medžiagų aukotojai nori pamatyti užbaigtą produktą.

Rūbų paruošimas

Rūbų iš Amerikos ir Kanados žmonės ir įstaigos siunčia medinėse, popierinėse dėžėse ir maišuose. Vilnonius drabužius suvynioja su naftalina. Graikų sandelis turi sutarti su valykla ir skalbykla, kurios nebrangia kaina, mokant nuo svaro, rūbus išvalo. Be samdomų darbininkų, kurie atlieka sunkesnius darbus, jie turi daug savanorių, kurie nemokamai, atliekamam laikui, šiam kilniam darbui prisideda.

Suruošti rūbai suspaudžiami

Moterys ir merginos rūbus surūšiuoja pagal rūšis: vyrams, moterims, vaikams vilnonius ir kitų medžiagų drapanas, ranksluoscius, paklodes ir kitokius drabužius ir užklodalus. Suspaudžiama 80 vyriškų kostiumų arba 300 vaikučiams drabužių į vieną pundą. Spaudžiamoji mašina pundą suspaudžia į plytos pavidalo keturkampį siuntinį. Simtui svarų rūbų vartoja 6 uncijas naftalino, kad kandys vilnų nesuestų. Rūbai savyje turi drėgmės, todėl apvyniojami stora, drėgmę sugeriančia popiera. Antras popieros lakstas drėgmės iš oro į pundą neįleidžia. Pundas suveržiamas metaliniais lankais, įvyniojamas į stiprų audeklą ir užrisamas. Ant pundo uždedamas traфарetiniu būdu parašas: iš kur, kam ir kas siunčiama. Tokių pundų trimis spaudžiamomis mašinomis graikai per dieną paruosia per pusantro simto. Iki dabar, į Graikiją jie jau yra pasiuntę virš keturių milijonų drabužių.

Avalynės paruošimas

Daug suaukota ir avalynės. Labai nudėvėtos avalynės graikai netaiso. Didžiausia, tačiau problema, avalynės porų nesumaisyti. Todėl, kai siūsite avalynę mūsų ištaičiai, malonėkite taip pat porų nesumaisyti. Geriausiai poras suristi. Avalinę suspausti sunkiau, dėl to reikalinga daugiau laiko. Panasi problema yra ir su skrybėlėmis.

Pasiruoškim saviškiams gelbėti

Graikų Amerikoje tėra pusė kiek yra lietuvių. Laimė, kad jie yra geri biznieriiai ir su svetimauciais palaiko kontaktą, dėl to gauna jų paramos. Bet tą galime padaryti ir mes, lietuviai.

Graikai pradėjo šalpos darbą, kai tik vokiečiai juos užpuolė. Šiandien ir Lietuva yra pačiame žiauriausiam karo fronte! Kiek Lietuvai šiandien reikia pašalpos, visi zinome. Sakoma, kad Lietuvoj net užpuldinėjami ir išrengiami vyrai, tiek desperatiškai kai kuriems reikia rūbų!

Kaip tada graikai, taip dabar lietuviai gali ir privalo pradėti dirbti: praktiškai, vieningai, konstruktyviai. Amerikiečiai, gelbėdami kitoms tautoms, gelbsti ir lietuviams. Lietuvių Amerikoje ir Kanadoje gyvena veik kiekvienam centre. Kiekvienas turime svetimaucių, kurie nori ir gali Lietuvai gelbėti. Šiandien Lietuvai pagalba neatidėtina. Pagalbą Lietuvai šiandien ir duokim. Belaukdami rytojaus, galim daugeliui neišgelbėt net gyvybės. Duodami National War Fondui, per jį duodame ir Lietuvai.

Jonas Valaitis,
BALF Rūbų Vajaus vedėjas.

NEVYKĖS BANDYMAS.

Vienturtė škotė žadėjo ištekti, bet jai rūpėjo patirti, ką daugiau myli jos sužieduotinis: ją pačią ar jos turtą? Vieną dieną ji pranešė jam, kad jos tėvai subankrotavo ir ji liekanti be skatiko. Sužieduotinis, kaip peiliu nupiauk, nuo tos dienos liovesi ją lankęs. Bet ir pati turtuolė nuo to laiko pradėjo jausti pasibiaurėjimą žmonėmis, išėjo iš namų ir negrįžo.

ŽODŽIAI IR DARBAI

Esame įsitikinę, kad įvairios neigiamos smulkmenos mūsų gyvenime, į kurias mes mažai kreipiame dėmesio – lemtuoju momentu tampa didžiausi mūsų priešai. Argi bereikia aiškinti, kad žodis žmogui yra neikainojamas turtas, tai didžiausia Kūrėjo mums suteikta dovana, tai ryški ypatybė, skirianti mus nuo gyvulių pasaulio. Žodis tai gydomieji vaistai, pakelia žmogų iš mirties patalo ir sugrąžina jį sauletam gyvenimui. Žodis taip pat ir astras peilis, papiaunąs žmogų ir stumias jį į bedugnę.

Vienų lūpose žodis virsta šventąja poezija ir puošniausiu naudingiausiu gyvenimo reiškiniu, kitų lūpose – jis nuodingas ginklas, dėl kurio žmonių verkiama, žudomasi, nusikaltama. Nuo pirmojo reikšmingo žodžio "mama", kuri taria kiekvienas vaikas ligi sąjones apsupto žodelio "myliu", dažniausiai girdimo jaunuolių lūpose, – didžiulis laiko tarpas, kuriuo formuojasi žmogaus asmenybė. Ir kaip liūdna, kad dažnai gyvenime, po daugelio metų, jau sakydami žodį "mirštu" vis dėlto jį sakome didžiai susirūpinę ir gailėdamiesi, nes lemiama mirties akimirka aiškiai pajuntame, kad nemokejome gyventi.

Kokia tai yra nelaimė, kad gyvendami mes viso ko išmokstame, bet neismokstame gyventi. Mes turime daugybę mokyklų, daugybę žmonių mums daro pastabas, noredami, kad būtume tobulesni ir vis dėlto prie gyvenimo pabaigos dažnai einame pasvirusia galva, nes mus slegia jausmas, kad galima buvo gyvenimą kitaip praleisti: laimingiau, prasmingiau, protingiau.

Jei mes norime turėti mažiausią priekaištų, derinkime savo žodžius ir darbus. Derinkime taip, kad mūsų pasakyti žodžiai atitiktų mūsų galvoje, sąžinė, ryžtingumą. Neduokime ne vieno žodžio, kuris būtų nenuoširdus, o davę žodį – tesekime, lyg tai būtų pasirašytas vekselis.

Kiek būtų sutaupyta lėšų, pinigų ir žmonių gyvybių, jei pažadėtas žodis būtų buvęs tėsėtas? Deja, ne tik žodžiai, bet ir vadinami garbės žodžiai dažnai šiandien laužomi ir stai kodėl turime tokių liūdny valandų gyvenime: didžiausias tarpvalstybinių santykių painiavas, karų pavojus, menką pasitikėjimą sutartimis, žodžio klaidingumą agitacijomis ir savanaudiskumu.

Viskas gyvenime grindžiama savitarpio pasitikėjimu. Jei to pasitikėjimo nebūtų, dar gyventume pirmą kartą laukinių žmonių gyvenime. Tą savitarpio pasitikėjimą išreiškiame žodžiais ir atitinkamais darbais. Tie žodžiai ir darbai yra mūsų visa asmenybė, nes pagal juos kiti sprendžia apie mus. Jei mes norime, kad apie mus susidarytų teigiama nuomone - mūsų darbai ir žodžiai turi būti teigiami. Bet menkai galvotų tas žmogus, jei gyventų tik dėl to, ką apie jį kiti žmonės pagalvotų, ką pamąstytų. Kiekvienas sąmoningas žmogus gyvena taip, kaip jam sąžinė liepia, elgiasi taip, kaip jo išauklejimas leidžia ir kalba tiap, kaip moka.

Imkime du pavyzdžius.

Seniai seniai kažin kurioj valstybėje tironas suėmė žmogų ir įmetė jį į kalėjimą. Žmogus jautėsi esąs nekaltas ir todėl dvigubai nusiminė, išgirdęs sprendimą, jog jis bus pakartas. Tada pasmerkė tasis paprasė tironą:

- Leisk manė trims dienoms į laisvę, aš noriu pareiti į namus ir atsisveikinti su šeima.

- O kas man garantuos, kad tu grįši? - pasakė tironas.

- Mano žodis - aš pasižadū.

Bet tironas nepatikėjo ir neleido. Apie tai išgirdęs suimtojo draugas atėjo ir pasisiūlė tironui:

- Aš sėdėsiu tris dienas kalėjime, kol iš namų sugrįš mano draugas.

Tironas sutiko išleisti suimtąjį, jei jo vieton atsisės į kalėjimą draugas, bet dar pagrase:

- Jei į trečią dieną negrįš draugas - tu būsi pakartas jo vietoje.

Praėjo viena diena, antra. Jau ir trečioji įpusėjo. Jau rengiamos kartuvės ir renkasi minia, o kalinys negrįžta. Sargybiniai tyčiojosi iš draugo. "Pasitikėjai, pasilikai, mirsi".

Jau ir pavakarys - kalinio nėra. Jau saulė leidžias - kalinio nėra. Sargyba jau vedasi draugą į baismės vietą, veltui jis dairosi į apylinkes kalnus ir kelius, bene pamatys grįžtantį. Ir kai jau nėra kilpa ant kaklo - tolumoje pamatė skubantį kalinį.

O saulė jau leidžiasi. Visų akys sužiuro į tironą. Ką jis pasakys? O kalinys iš tolo mojuoja ranka. Jis bėga sujaudintas ir uždusęs ir šaukia:

- Palaukite. Aš grįžtu!

- Ir jis nustebusiam tironui paaiškino, pavėlavęs dėl to, kad pavasario audros buvo išnesę tiltą per kalnų upelį. Jis turėjęs sugaisti visą dieną, kol rados kitą.

- Dabar ramiai gali mane pakart. Tik paleisk mano draugą.

Ir pasruvo ašaromis tirono veidas ir jis susirinkusiems tarė:

- Žmonės, argi jūs nematote? Ar tas vyras gali būti kaltas?

- Ne, ne, - ėmė šaukti minia ir tur būt šaukė ir skundikas, kuris buvo jį tironui įskundęs.

Ir nieko geresnio negalėjo sugalvoti tironas, kaip padėkoti abiem draugams. Vienam už žodžio tėsėjimą, kitam už pasiėlgimo kilnumą.

Taip pasakoja seni padavimai.

Dabar pavyzdys iš šių dienų. Neseniai, kaip laikraščiai rašė, Indijos mieste Kalkutoje buvęs toks atsitikimas. Vienas amerikietis pasamdes soferį indą, skubėjo į laivą, po kelių minučių išplaukiantį į Ameriką. Nuvaziuoti suspeję, bet kai reikėjo soferiui atsilyginti, amerikietis pamatė, jog turįs tik stambių pinigų.

- Palauk truputį, - pasakė jis soferiui, nusprendęs, jog kol laivas nuo krantines atsistums, jis galėsias pinigus iskeisti ir pasiųsti atlyginimą. Bet ar amerikietis užmiršo, ar jam kas sukliudė, - soferis atlyginimo negavo. Laivas po minutes išplaukė, o soferis paliko laukt. Laukė dieną, antrą, trečią, savaitę. Kai visi stebėjosi ir klausė jį, kodėl nevaziuoja, soferis atsakydavo:

- Saibas liepė man palaukt.

Apie nepaprastą soferio ištvermingumą ėmė rašyti laikraščiai, pranešdami per radiją ir, sužinojęs apie tai neatsilyginęs amerikietis, susijaudinęs, tą pačią dieną pasiuntė simteriopai didesnę sumą soferiui, kuriam jis nėtėsėjo žodžio...

Ko pamoko mus šie pavyzdžiai? Jie parodo mums žmones, kurie įvertina žodžio reiksmę.

Ir dar vienas paskutinis pavyzdys. Vienas įžymus rašytojas turėjo daug skolų. Skolintojai nuolat lankydavo jį. Jis kiek galedamas išpirkdavo savo duotus vekselius.

Ir kartą, kada rašytojas už naują savo knygą buvo gavęs atlyginimą, susirinko daug skolininkų. Ketvirtam jų paprašius atlyginti skolą, rašytojas pasakė:

- Mielasis, negaliu. Štai atidėjau du tūkstančius, juos reikės atiduoti X., nes tai garbės skola.

- Bet man kaip tyčia šiandien labai reikia pinigų, - spyrėsi skolintojas, - ir kaip tyčia 2-jų tūkstančių.

- Bet suprask, bičiuli, - aiškinosi rašytojas, - tai juk mano garbės skola.

- Ka tai reiškia garbės skola?

- Tai, kad aš tuos pinigus paėmiau be raštelio.

- Tai tamsta visuomet pirmon galvon apmoki skolas be raštelio?

- Taip.

- Na, tad tamsta ramiai gali man išmokėti, nes ir aš savo skolą tamstai paverčiu garbės skola.

Taip sakydamas skolintojas suplėšė rašytojo vekselį.

Ir rašytojas, žinoma, tučtuojau išmokėjo du tūkstančių skolintojui, kuris tikejo jo žodžiu.

Tad ar galime kasdieniniame gyvenime užmiršti žodžio, ypač pažadamojo žodžio, galią?

Daug geriau yra mažiau žadėti, bet tęsėti, negu tik pažadėti, bet nevykdyti. Pažadėti ir be svarbių priežasčių pažado neįvykdyti lygu apgauti kitą žmogų, o kaip vadinami tie žmonės, kurie sąmoningai apgaudinėja kitus?

Tad padarykime išvadas: žodis yra neatskiriama dalelė mūsų Aš. Jis, išreikštas rastu, pasilieka, mums mirus, kaip asmens dvasinė fotografija, kaip sustingusi dalelė gyvosios mūsų sielos. Štai kodėl tokie brangūs rankraščiai mūsų tėvų, bičiulių, izymiųjų pasaulio žmonių. Per rastu įamžintą žodį seniai išėję iš pasaulio žmonės lieka gyvi ir kalba mums mokydami, guosdami, ramindami.

Ar negalvojome kada: "Kas gi mes esame?" Poetas galėtų atsakyti: "Mes esame dieviška kibirkstėlė". Kitas atsakys: "Mes gamtos dalelė". O trečias, kiek auklėjimu susirūpinęs žmogus pasakys: "Mes esame didvyriškų žmonių darbo pavyzdžių atspindys".

Tik pagalvokime. Iš mažens jau mes pasirenkame idealą iš literatūros ar gyvenimo. Vienas vaikas nori būti lakunu, nes girdejo apie didvyrišką Dariaus ir Girėno skridimą per Atlantą, kitas poetu, nes girdejo apie Strazdėlį, Maironį, Puskiną, Getę. Trečias karo vadu - ir jo kambary dažnai rasi didžiojo prancūzų imperatoriaus Napoleono biustą. Dar kitas - kalbėtoju, tas domėsis Demostenu, Ciceronu ir t.t.

Net nejauciame, kad nuolat ką nors pamėgdžiojame. Vis tiek, ar bus kuris filmos artistas, ar garsus karo vadas, ar geras rasytojas. Net tokioj kasdieninėj gyvenimo srity, kaip redymasis, ir tai mes akiai sekame madomis.

Lygliai tas pats yra žodžių ir darbų srity. Retas kuris drįsta pasakyti kitoniską negu visi kiti žodi, atlikti kitoniską negu visi kiti darbą. Bet atsiranda tokių, kurie pasako.

Keistas tuo atžvilgiu mūsų pasaulis, keistas žmogus, sukūręs tokia tvarką pasauly. Jei šiandien yra daug žmonių, kurie sakosi ateisia 5 val., ateina pusę sesių ir kai prikisi jiems pavėlavimą, tai jie net pyksta... Atrodo, belieka ir tau pačiam, kuris laikais duoto žodžio ir punktualumo, pamoti ranka ir veluoti. Bet ar tai teisinga? Jokiu būdu! Reikia su tuo istizimu kovoti, nors būtum ir vienas prieš simtą! Nes čia nusileidus, teks nusileisti ar tikriau apsileisti ir kitose gyvenimo srityse. Apseleidimo keliu eidami, kazin kur nueisim. O juk smulkmenose apsileisdami - apleidžiame ir didelius dalykus. Reikia griežtai ir aiškiai nusistatyti: "Branginsiu žodi. Geriau nepazadėsiu, bet pažadėjęs tesėsiu. Žodžiai ir darbai turi būti dermingai sujungti. Jei kalbu apie blaivybę, turiu tai parodyti pavyzdžiu, pats negerdamas. Jei kalbu apie užjautimą ir pagalbą, turiu gelbeti ir užjausti kitus. Jei kalbu apie pasiryžimą ir kovą, turiu ryztis ir kovoti". Tada tavo pavyzdžiu seks kiti, neklausdami ir neabejodami.

Nieko nėra biauresnio kaip melas. Kalbėjome, kad žodis ir gaivina ir zudo. Geriau žodžiu gaivinkime, nei zudykime. Kiek žmonių prazudo apkalbos, ne vietoj pavartota pasaipa, neatsargus ižeidimas. Ne vienas isaukletas žmogus neįzeis kito, ypač silpnėsio. Tik neprastaburniai, nieko neismana žmonės svaistosi koliojimais ir smeiztais. Žinoma, mes nesame dievai. Dažnai galime suklysti. Bet geriau kelis kartus suklysti, nei kartą pasmerkti.

Yra daug žmonių, į kurių veidą pažvelgus, matai jų visas dorybes ir ydas. Ir dažnai iš pirmo išpydžio susidarai nuomonę apie juos. Kadangi mūsų mintys gauna išraiškos mūsų veide ir pasielgimuose, belieka visuomet budėti savojo Aš tobulinimo sargyboje - ir kiekvieną dieną pagalvoti, ar mūsų darbai atitiko mūsų žodžius. Jei taip - galime ramia sąžine eiti tobulinimosi keliu, kovoti su ydomis, ligi tas ydas nugalesime.

Ir po kurio laiko nustebę pamatysime, kad imame keistis, imame labiau gerbti kitus ir save, imame prasmingiau gyventi. O atradus gyvenimo prasmę, ir gyvenimas darosi malonus ir mielas.

- P. B. -

PASTABOS

Spalio mėnesi 10 diena, suėjo penki metai, kaip tuo laiku buvęs Lietuvos užsienio ministeris Juozas Urbšys pasirašė su Sovietų Sąjungos ministru Viaceslav Malatovu, iskilminga tarpusavio pagalbos ir draugiskumo sutartį. Sovietai tuomet sugrąžino Lietuvai jos seną sostinę Vilnių ir pasizadėjo nesikišti į Lietuvos vidujinį gyvenimą, o jei kas užpultų, tai net pagalbą pasiūlė. Lietuva sutiko leisti Rusijai įsisteigti keliose vietose karo bazes.

Nepraėjo nei vieni metai, kaip Rusija spiovė ant savo iškilmingų pažadų, užpuolė kaip zulikai Lietuvos šalį, sunaikino nepriklausomybę slyksčiausiomis priemonėmis.

Lietuvis to biaueraus Rusijos žygio nepamirš – nepamirš jo ir kiekvienas, bent kiek apsisvietęs, ar kultūringas žmogus.

- - - - -

Spalio mėnesio antroji diena, taip pat bus atmintina ne tik lenkų tautai, bet ir visam pasauliui, kaip didžiausio smurto ir apgavystės diena.

Šiu metų spalio 2 d. 8 val. vakare, pritrūkę maisto ir paleidę paskutini suvi, krito Varšuvos sukilimas prieš nazius, išsilaikęs 63 dienas; pavertęs simtus tukstancių gyvybių lavonais ir miestą griuvėsiais.

Varšuvos sukilimas prasidėjo rugpiučio 1 d., kai Rusijos kariuomenė buvo prisiartinusi prie Varšuvos. Tuomet Rusijos radijos ragino sukilti ir musti vokiečius.

Lenkai paklausė. Jie sukilo ir kovojo. Rusija ne tik neatėjo į pagalbą, bet dar net nuo Varšuvos vartų prasigalino. Rusija sąmoningai neleido nutupti Alijantų orlaiviams, nesantiems, sukilėliams pagalbą, savo teritorijoje.

Rusija nenorėjo, kad Varšuvos sukilėliai laimėtų, bet kad jie būtų išžudyti. Jie išpravokavo sukilimą tik tam, kad lenkijos patrijotai būtų sunaikinti ir nebūtų kam priešintis Stalino valiai.

- - - - -

Šie faktai - tik trupinėlis alkanam. Jei prisiminti Smolensko mīskus, kur 10,000 lenkų karininkų buvo isskersta, jei prisiminti 1939 met. Suomijos užpuolimą, jei prisiminti milijonus Rusijos valstiečių bėdų ir kalėjime ismarintų ir pagaliau net mūsų pačių brolių kancias ir masinius tremimus į Sibiriją 1939-40 metų laike, tai apie raudonąjį komunizmą, sveikas protas diktuoja taip pat, kaip apie rudąjį nacizmą.

- - - - -

Kam ne kam, bet lietuviui bernauti komunizmui ar fašizmui visai būtų nepadoru. Nei vienas, nei antras lietuvių tautai isskyrus nelaimės ir priespauda, nieko nezada.

Vienok yra tokiu, ypatingai tarnaujančių komunizmui, kurie lyg apakę, lyg sąmonės nustoję, laizo kruvinojo diktatoriaus padus. Apgailėtina yra, ir gal, daugiausia tokių, kurie visai nesuprasdami su kuo draugauja, lengvai aukoja dešimtes, lengvai atiduoda savo atliekamas drapanas.

Nei tavo aukotas centas, nei tavo aukota drapana lietuvių liaudies nepasieks. Komunizmas lietuvių tautą yra pasmerkęs mirčiai Sibire. Jei kas pasinaudos, tai bus kamisaras, čekistas ar kuris nors agitatorius.

- - - - -

Didžiausi monelninkai ir Kanados lietuvių apgavikai ir mulkintojai - tai "Liaudies Balso" redaktoriai.

Gal jiems rūpi darbo žmonių reikalai? Gal jiems rūpi Lietuvos kraujuose paskendusi liaudis? Ne. Jie bijo darbo. Jie myli tinginiauti, myli minkstas karpetas ir gerus karus. Jie apie Lietuvą nenori ir girdėti. Jie į Lietuvą nėra pasiuntę nei vieno cento savo seniems tėvams, žmonai ir vaikams. Jie čia turi kitas žmonas, kitus vaikus.

Gal jiems rūpi tik, kad čekistai sūnaikintų jų ašarose paskendusią žmoną ir vaikus, kad nusluotų iš kelio tuos, kurie gal būtų stovę sąžinėje.

Tai tiek jiems Lietuva te rūpi!

- - - - -

"L. Balso" paskutiniuose laidose, vėl gausiai rašoma, kaip vežimai prikrauti visokių gėrybių, traukia iš visų Lietuvos provincijų į Kauną, sveikinti raudonarmiečius. Esą ištisos procesijos su vežimais prikrautais vištomis, žąsimis, sviestu ir sūriais sveikina išvaduotojus.

Argi pritiktų taip meluoti?

Bolševikai ir naciai per penkių metų išvedė paskutinę lietuvio karvutę, uzmusė paskutinę vištelę, o nelaimingą lietuvį paliko ir nuoga ir alkana. Iš kur gi pas lietuvį tiek sviesto ir sūrio kad net vežimais reikia vesti raudonarmiečiams?

Spalio 6 dienos, "L.B." stambiais raidėmis užrašė, kad į Vokietiją buvo išvesti kunigai St. Yla ir M. Krupavičius, kurių esą visas nusizengimas buvęs tas, kad sunkiausiomis valandomis buvo su savo žmonėmis.

Vienok sekančioje laidoje "L. B." vėl mėgina iš pašalų kasti tiems vyrams, vėl mėgina skereciotis su "smetonizmu".

Kuomet "L. B." redaktorius Jonas Yla, buvo paprastas kaimo berniokas, nebaigęs nei pradinės mokyklos, tai minimas Kun. St. Yla, buvo mokinyš-studentas. Ir tik jo raginamas ir lavinamas kaimo artojėlis Jonelis pramoko rasto ir nusisluostė nosį. Bet dabar - na tai ką jau - buvęs geradėjas galima fasistuoti ir smetonuoti.

Kun. Stasys Yla, niekuomet nėra tarėjęs Smetonai ar jo klikai. Jis už savo darbuotę katalikų visuomenėje buvo atvejais Smetonos policijos trukdomas. Jis dirbo K.V.C., jis buvo vienas iš "20 Amžiaus" redaktorių, jis veikė tarpe pavasarininkų ir ateitininkų. Jis nei su vienu centu nėra prisidejęs Smetonos režimui palaikyti.

Tai iš kur "L. B." redaktorius, kuris puikiai žinodamas kun. St. Ylą, gali jam primesti "smetonizmą"?

Jonelio raudonoje vaizduotėje yra valia šmeisti savo gerus draugus ir prietelius. Maksvos politika jam už viską brangiau.

Kun. St. Yla, yra bėgęs iš Lietuvos pirmosios bolševikų okupacijos laikais. Jam buvo pranešta, kad bolševikai įtraukė jį vardą į juodąjį sąrašą. Jis atsisakė vaziuoti į Ameriką ar Kanadą, kur jam buvo paruošta kelionė ir buvo maloniai kviečiamas. Jis neapsakoma mylėjo savo gimtinę krastą ir norėjo kuo arčiausiai jo būti. Jis mylėjo tą liaudį iš kurios buvo kilęs ir tik jai jis norėjo ir turėjo energijos dirbti.

--- Požeminis Lietuvos judėjimas, praeitos žiemos laike pranešė Amerikos visuomenei, kad vokiečiai ji suareštavo ir išvežė į Vokietiją. Išvežė už tai, kad jis išdrįso kovoti už Lietuvos liaudies interesus.

Kuomet nuo bolševikų jis bėgo, "L. B." redaktorius jį vadino - nacių, kuomet naciai jį suareštavo ir kazin ką padarė su juo, tai tas pats redaktorelis vadina - smetonininku.

Na, pagaliau ir suprask, kokios košės to žmogelio galvoje yra pripilta.

- - - - -

Montrealo miesto centre, randasi svetainė, ant kurios užrašyta "Dom Polski". Tuose "Dom Polski" namuose, lietuviški bolševikai rengdavo įvairius biznius.

Kuomet "L. B." reikdavo pinigų, kuomet Šalomskis atvažiuodavo, kuomet raudonajai armijai pritrukdavo ambulansų ar "opereisinių" stalų, tai mus bolševikai drosdavo pas lenkus ir klausdavo išrenduoti jiems salę. Nueję pas lenkus niekuomet nesisakydavo, kad atėjo bolševikai, bet "demokratinio nusistatymo" žmonės.

Kuomet lenkai sužinojo kas per "demokratai", tai pasakė eiti ir daugiau niekuomet nebeateiti.

Vargšai, kur bepasidės? Gal į lietuvių Vytauto klubą mėgins? Gal. Juk klube jau tretį metą, kaip kazin kas "išvogė" Lietuvos vėliavą ir vis nėra pinigų nupirkti kitą.

- - - - -

Kadaise adv. Bagočius kalbėdamas apie komunistus pasakė: kiekviena tauta turi išgamų, kaip kiekvienas suva turi blusų.

Bagočiaus palyginimas yra teisingas, nes kaip žinoma nei vieno sunies blusos nėra papjovusios. Taip lygiai komunistai kurie daug reikią, lietuvių teisingų siekių nenustelbs.

Tegul jie sau varo pragaištingą darbą, o mes lietuviai, kurie norime patys laisveje gyventi ir kad mūsų broliai ten Lietuvoje turėtų laisvą ir nepriklausomą gyvenimą, turime eiti tuo keliu, kuri mums rodo mūsų broliai amerikiečiai susispietę po Amerikos Lietuvos Tarybos vėliava.

Tuo keliu eidami, tikrai išlaimėsime!

- - - - -

Amerikos Lietuvių Taryba apginti Lietuvos bylą į nepriklausomą ir demokratinį gyvenimą, yra daug atsiekus.

Vienas iš svarbiausių punktų šioje byloje, tai pripažinimas Bendro Amerikos Lietuvių Fondo ir jam suteiktos puse milijono dolerių pašalpos į metus.

Tai milžiniškas ir daug vilties teikiantis žygis.

- - - - -

Bendro Amerikos Lietuvių Fondo užduotis yra: suselpti kiekvieną lietuvį, kuris yra nukentėjęs nuo šio baisaus karo. O suselpti reikalinga visa lietuvių tauta išskyrus mūsų kontinente gyvenančius. Butinai jie reikalingi pavalgidinti ir apvilkti.

Bendras Fondas tą jau atlieka. Jis yra pasiuntęs pašalpas šimtams pabėgėlių į Švediją ir kitus kraštus. Jis pasius sirdingą paramą ir į tėvynę, kaip tik pirmoji proga pasitaikis.

Mums kanadiečiams, kurie dar turime nors mažą meilės liepsnelę link savo brolių, būtų prakilniausia paremti su mūsų darbų ir auka Bendrąjį Amerikos Lietuvių Fondą.

- - - - -

Šios laidos "Toronto Žiniuose" rasite, kad ten mūsų tautiečiai jau suskubo įsteigti BALF skyrių.

Sveikiname kiekvieną Toronto lietuvį, kuris įstojo į šį kilnų darbą. Jūsų paramą, Jūsų auką, lietuvių tauta niekada nepamirs.

Bet kodėl dar snaudžia Montrealas ir kitos kolonijos?

Pabuskite broliai ir stokite į mielaširdingąjį darbą!

- - - - -

Pirkdamas Karo Bonus turi galimumą naudingiausiai sunaudoti savo pinigus.

- - - - -

TORONTO ŽINIOS

IŠTEIGTAS B.A.L.F. SKYRIUS

Visu vieningu rimtumu įgyvendinus oficialų veikimą minimo fondo Jungtinėse Valstijose ir paskelbus visuotiną vajų gausingesnio darbo delei, fondo pareigunai paskleide sirdingus atsisaukimus i lietuvių išeivija, jautrius raginimus, kuoskubiausiai prisideti darbu ir aukomis gelbejimui nelaimes paliestiems, kuriems skubiausiai pagelba reikalinga.

Ir, kaip jau matome, darbo pasekmės plinta visu smarkumu. Visur, kur tik randasi lietuvių, steigiasi skyriai burdami visus kilnaus tikslo darbui. Turbut, dar nei viena Lietuvos nelaime ir tautos skaudi buitis praėityje, nebuvo taip jautriai suprasta ir užjausta, kaip dabartinio karo nelaime, kuri is dviejų galiunų, malones, pasikeičiant, trandoma ir naikinama.

Suprantama, kad lietuvis sugebėjęs savarankiškai tvarkyti savo reikalus, sugebėjęs įrodyti pasauliui savo šalies ukio, pramonės, kultūros ir mokslo pletimosi progresą - ramiai, be sielvartingo skausmo ziureti, kaip virsta pelėnais jo gimta sodyba, kaip naikinama tautos prakaitu įsteigti grazieji šalies istaigu rumai, kaip besirdziai isniekinami ir deginami taip brangiai įgyti meno ir kultūros lobynai. Pagaliau, kaip be jokios kaltes zudomi ir tremiami tautos vaikai-ateities kurybos ziedai, negali.

Todėl, kiekvieno gero lietuvio, nežiurint, kur jis bebutu, jei tik jo sąžinės balso nevarzo griesti varstai, jei žodžio laisvės sparnai dar nepakirsti, jo prievole ir pareiga yra, kelti balsą. Žodziu ir darbu įrodyti, kad Lietuva yra verta būti laisva!

Jungtinėse valst. mūsų patirtingoji inteligentija tais pagrindais ir veda šį prakilnų darbą. Jų pareiskimai, visad buna isklau-syti šalies pareigūnu. Suraminimas, užuojauta ir viltis suteikiama. Tad, tik ir lieka, ruošti atstatyti Lietuvą naujam gyvenimui, is-tiesti parblokštai tautai duosnią ranką ir broliška sirdį naujai ku-rybai.

I šį kilnų darbą mūsų brolių amerikiečių, mes kanadiečiai, iseiviai, visad žiurime su džiaugsmu, vienok, kartu ir apgailestau-jame, kad likimas nelėmė mūsų niūrioje padangėje apsigyventi, bent porai gabių visuomenininku-inteligentų, kurie sugebetu ir mus su-jungti bendram darbui. Grupelėmis susiskirste, kad ir dirbame neva, bet toks darbas labai mažai tenesą naudos, nes nesutvirtintam visuo-meniniais pamatais darbui mažai tėra ir pasitikejimo.

Todėl, kai iš BALF pastogės atsisaukimai pasiekė ir mus, i tai tapo skubiai atkreiptas dėmesys ir pasidalinimas gauta informa-cija. Po trumpo pasikalbėjimo keliolikos asmenų susidare vieninga mintis-remti BALF. Kadangi, keliolikos asmenų valia reiškia dau-giau negu pavienių asmenų remimas, todėl buvo pasiulyta atsiklausti BALF pareigūnų, ar skyriaus įsteigimas Toronte būtų įmanomas ir, ar tai, nesudarytu kliucių paciam fondui? I tai, buvo gautas skubus atsakymas ir sutikimas skyrių steigti, kurs gražiais linkejimais už-giriamas.

Po džiugaus, Visuomeniniu Reikalu Vedėjo Dr. K. Pakšto laiško, neatidėliojant (kol vėjus nepasibaige) tapo sukviesti tie, kurie pareiske norą savo kuklia taka prisidėti prie minimo fondo pas ponus Frenzelius, rimtai apkalbėti skyriaus steigimo reikalingumą. Tai įvy-ko 15 d. spalio. Susirinko arti dvidešimt asmenų, kurie visą po pietų rimtai gvildeno šį klausimą ir reiske savo nuomonę, kiekvie-nas atskirai, paliesdami nekurias praeities klaidas, taipgi ir da-bartines ydas, kurios trukdo ir kenkia bendrai veikti ir, priejo galutinės išvados, kad BALF skyrius yra būtinas steigti, nes tik jo, (fondo) istatai mus bendrai jungs ir neleis tarp savęs rietis. Visi pabrėždami pareiske, kad budami fondo nariais sugebesime glaudžiau tarp savęs sugyventi, nes jį sudaro įvairių srovių ir tikybinių isi-tikinimų žmonės, kuriuos visi įvertina ir brangina, todėl daugumos nuomone ir liko, jei mūsų vadai sugeba tarp savęs sugyventi, tai mes, privalom imti iš jų pavyzdį ir šio brangaus tikslo delei, pamiršti senas klaidas ir siame darbe, būti tik gerais lietuviais. Poto, penkiolika žmonių susimokejo po du dol. metinių duoklių, iš kurių buvo sudaryta ir valdyba. Dauguma balsų valdyba sudaro sekami nariai: pirm. Augustas Frenzelis, vice-pirm. Antanas Cirūnas, sek. Stasys Bal-ciūnas, spaudos sekr. Ona Indreliene, izd. Jonas Mankus, ir du kon-troles kom., Stasys Taurinskis ir Jonas Margevičius. Taipgi liko isrinkta ir rubų komisija; kuri rinks, taisys, prosys ir tinkamai - saugiai juos prirengs siuntimui. Rubų kom. sudaro; Elze Frenzeliene, Ona Taurinskiene, Ona Margeviciene, Jonas Indrelė ir Ona Indreliene. Pastaba; šią komisiją reikes papildyti, isrenkant dar kelis asmenis ateityje. Smagu paminėti, kad šios kom. moterys jau turi įvairių drabužių apie penkis simtus kavalku. Visi drabužiai geroj tvarkoj.

Su sekančiu susirinkimu, kurs įvyks 26 d. lapkričio mėn., naujoji vald. pradeda savo rimtą pareigą. Primenama, kad sekantis susirinkimas, bus saukiamas viesai ir įvyks, toj svetainėj, kuri bus lengviau prieinama. Jomis pasirupinti pavesta A. Frenzelui ir St. Balciūnui. Tikslī vieta bus pranešta vėliau. Tuo tarpu, šis naujas kilnių užsimojimų skyrius maloniai kviečia visus lietuvius, be pažiūrų skirtumo dėtis į bendrą talką ir is anksto ruostis paramai, kuri nepaprastai skubiai turės būti suteikta. O jei, atėjus galemybei siusti, dar busime nepasiruoše - bus mūsų pačių kalte. Matant, kaip mūsų patriotingų lietuvių jausmais dabar naudojasi mūsų tautos atskalunai, rinkdami aukas griestai skirtingam tikslui, negalima ilgiau laukti ir leisti, kad mūsų brolių aukomis būtų keliami ir ukdomi svetimos šalies interesai, tykojantys pavergti mūsų šalį.

Šio skyriaus pasekmėmis ir darbuote, visad su visuomene bus dalinamasi per sekancius laikraščius, kuriuos numatė ir nutarė laikytis teigiamasis susirinkimas. Butent:,, Naujienos,, ,,Draugas,, ,,Vienybė,, ir ,,Nepriklausoma Lietuva,,.

Susirinkimas numatė, dar prieš Kalėdas turėti viena viešą parengimą kurio pelnas eis BALF ir maža dalelė bus palikta skyriaus veikimo pradziai.

Visi nariai užbaigę susirinkimą, linkėjo gražių pasekmių darbui, reiškė pasizadejimą kuovieningiau sugyventi ir niekad nereikšti tarpusavės neapykantos ir asmeniškų užgauliojimų. Čia privalome būti visi lygūs ir vienteisiai. Vargas skurdas ir asaros mūsų tautos - privalo būti aukščiau visko. Kuopos narių geri darbai, gražūs troškimai ir jautrus norai, privalo but visų, vienodai vertinami, nežiurint kokią pareigą narys eina.

Taipgi, kad abejingumai, be rimtų pamatų ir nepasitikėjimai kitokių įsitikinimu nariais, šiame skyriuje nesireikstu, nes jie nebus toleruojami.

Visa tai, ka čia, iš steigiamojo susirinkimo turėjau malonumo perduoti visuomenei, sirdingai linkiu, kad kuovaisingiau prigyty mūsų darbe ir tarpusaviam sugyvenime.

Reiškiu nuoširdžią padėką BALF pareigūnams už suteikimą progos ir galemybes prijungti mūsų kuklią, bet nuoširdžią talką, prie Jūsų galingo ir garbingo darbo, o skyriui linkiu, augti nariais ir bujoti sėkmingais darbais!

Saudos Sekr. - Ona Indrelienė -

ATSIDARĖ AKIŲ EGZAMINAVIMO OFFISA.

P-lė Brone Bukauskaitė užbaigė akių egzaminavimo mokslus ir atsidarė offisą savo tėvų rezidencijoje, esančioje Toronte, 284 Crawford Street.

Panelės Bukauskaitės tėvai yra kilę iš lenkais, dabar rusais okupuoto krašto, Vilniaus rėdybos, iš kur prieš 17 metų atvyko į Kanadą.

Prieš karą p. Bukauskai nusipirko Lietuvoje, Ežerėnų apskr. gražų ūkį.

Ant kiek aš pažįstu p. Bukauskus, yra labai malonūs ir nuoširdūs žmonės. Nekuomet neatsisakė kviečiami atsilankyti į lietuviškus parengimus. Jei kuomet negalėjo atsilankyti, tai nors parengimo tikietus nupirkdavo, palaikymui lietuvišku, organizacijų.

Todėl pranešu Toronto ir apylinkės lietuviams, jei kas, taip sakant, turite kokią nors trobelį su savo akimis, malonėkite kreiptis pas akių specialistę Bronę Bukauskaitę. Aš tikras, kad jos maloniu ir nuoširdžiu patarnavimu pilnai būsite patenkinti.

Priėmimo offisas būna adaras darbo dienomis nuo 9 val. ryto ligi 8 val. vakaro.

- M. Dervin -

IŠ TORONTO LIETUVIŲ GYVENIMO

Nuo Spalių mėn. 17 d. prasidėjo lietuvių kalbos parapijinė mokykla. Pamokos duodamos du sykiu savaitei; antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 v. 30 m. vakare. Nors dar tik pradžia mokslo, bet vaikų žymesnis skaičius lanko negu pereiniais metais. Mineta mokyklą lanko ir svetimtautės mergaitės: (aukštosios anglų mokyklos) dvi anglų tautos ir viena ukrainietė, kurios labai džiaugiasi, kad gauna progą susipažinti su lietuvių kalba. Mokyklos vedėjas yra S. Balciunas.

Lietuvių klebonas V. MacGivney suteikė moterystės sakramentą Jonui Sakalauskui su Francis Rubino. Jonas yra geras katalikas ir geras darbuotojas. Nuo pat lietuvių parapijos įsikurimo, visuomet aptarnauja prie bažnyčios be jokio atlyginimo. Jaunavedžiams linkėju laimingo gyvenimo.

Juozas Lissauskas susižiedavo su Elena Karasauskaite ir rengiasi greitai laiku priimti moterystės sakramentą.

Ponia Agnietė Grubevičienė su dukrele Izabele, lankėsi Detroite savo giminių Katrės Tamosiunių laidotuves. Labai apgailestauja, kad dėl laiko stokos negalėjo aplankyti savo visų giminių ir draugų, kurių turi labai daug.

Padėkavonės dienoj pp. Grubevičiai surengė iškilmingas vaišes, kaip išreiksdami padėką visiems savo prieteliams ir draugams, ypač tiems, kurie pasidarbavo laike dukrės Suzanos vestuvių. Svečių buvo daug, net per dvi dienas vaisinosi. p. Grubevičius man pakūždėjo, kad ateinantį pavasarį surengs vėl kokią tai negirdėtą pramogą. Man rodos, ar tik nebus ką nors bendro su naujai ir puošniai įrengtu gelių darželiu. Mat p. Grubevičius prie savo naujų namų įrengė ne paprastai puosnu gelių ir įvairiausių medelių darželį. Ypatingai gelės pritaikintos savo sezonui, kurios žydi nuo ankstyvo pavasario iki vėlyvo rudens. Nemanau, kad rastus Toronte kitas toks gražus gelių darželis su nepaprastai gražiom ir dar nematytom gelėmis, kurios labai tvarkingai susodintos ir surikiuotos, kad iš tolo žiūrint daugumoj sudaro lietuvišką tautiską trispalvę. p. Grubevičius visą liuoslaikį praleidžia besidarbuodamas savo numylėtame gelyne.

p. M. Dervinis užsisakė dienraštį "Draugą", kuri visa jo seiminėle skaito su didžiausiu malonumu. p. Dervinis sako, kad "Draugas" yra geriausias laikraštis: pilnas įvairiausių gražių aprašymų ir veliausių žinių. Sako, visi, ypač katalikai turime "Draugą" skaityti rėmti ir platinti, nes tai mūsų visų yra pareiga. p. Dervinis yra Vilniaus krasto. 1919 metais pabėgo nuo lenkų okupacijos į Lietuvą ir savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. Man pačiam teko sykiu dalyvauti su p. Derviniu viename fronte prieš lenkus netoli Saldutiskio 1920 metais.

Korespond.

MONTREALO ŽINIOS

* * * * *

SUŽEISTAS PRANAS BALSYS

Labai skaudžią žinią apturėjo pp. Balsiai, kad jų numylėtas sūnus Pranas tapo skaudžiai sužeistas 8 d. Spalio, Francijos fronte, kautynėse su naziais.

Balsiai - tai nepaprastai maloni šeima. Jie vieni iš tų, kurie niekuomet nepavargsta dirbė visuomeniniame gyvenime, vieni iš tų, kuriems lietuviški reikalai visuomet arčiausiai prie jų širdies.

Gaila Prano, kad jam tenka pergyventi taip skaudus įvykis, bet kartu gaila ir jo senų tėvelių, kurie užauginę sūnų, kaip ažuolą tikėjęsi turėti senatvėje ramstį ir džiaugsmą, bet vietoje to - stai kokia žinia.

Vienok, nors prieš likimą sunku išsisukti, tačiau linkime ir tikime, kad mūsų malonus tautiečiai Balsiai, sulauks linksmesnės žinios, butent: Ju sūnus sveikas ir linksmas.

IŠKILMINGOS PAMALDOS UŽ KAPITONĄ ČERNAUSKĄ.

Spalio 21 d. Lietuvių bažnyčioje, įvyko nepaprastai iškilmingos, militarinio pobūdžio pamaldos, dėl žuvusiojo laivyno kapitono Prano Černausko.

Tokių iškilmingų gedulo pamaldų, tikriausiai dar nėra matę montrealiečiai savo bažnyčioje.

Pagerbti savo žuvusį vadą, savo draugą ir malonų bei garbingą lietuvių, dalyvavo visas dalinys laivyno karių su savo kapelionu ir orkestru, labai daug jo pažystamų draugų ir visi gimines.

Gal nebuvo kas apverktų žuvusį karį, kuomet ji laidojo šaltoje Anglijos zemeleje, bet už tai - už tai nebuvo kietasirdžio visoje bažnyčioje...

Pranai! Tu padėjai savo jauną gyvastį, kad mes būtume laimingi ir laisvi - už tai mes Tavo vardą minesime, kol busime gyvi!

ALGIRDAS NAVIKEVIČIUS

Mums visiems gerai žinomos rašytojos ir buvusios šio žurnalo redaktoriaus Marijos Aukštaitės sunus Algirdas, įstojo į Marijonų vienuolyną.

Algirdas, o taip pat ir jo brolis Antanas, kuris tarnauja šiuo laiku Kanados armijoje, yra nepaprastai malonus jaunuoliai, kuriais gali didžiutis ne vien jų tėveliai, bet kiekvienas lietuvis. Kiekvienas kas su jais kalbėjosi, ar kas pažino, tai visi pasakė: tie jaunuoliai iseis žmonėmis.

Algirdas yra baigęs aukštąją mokytojų seminariją ir būtų galėjęs imti aukštesneje mokykloje mokytojo darbą, bet pasirinko juodą rūbą arba nuejo tuo keliu, kur ji pasaukimas kvietė.

Antanas, nors ir tarnauja armijoje, bet vistiek suranda galimybių lankyti Britų Kolumbijoje universitetą, kur studijuoja chemiją ir ruošiasi patapti chemijos inžinierium.

ANELE JAKUBAUSKIUTĖ

Jakubauskų šeima, šiomis dienomis apturėjo didelį džiaugsmą, kad jų dukrelė Anelė šiomis dienomis tapo priimta į McGill garsų universitetą.

Taigi žiūrėkite lietuviai! Dar viena iš mūsų tautų kopla į mokslo aukštybes. Garbė tėveliams - garbė ir Anelei!

Anelė Jakubauskiutė, be kitų gerų įpatybių, yra labai gabi muzikoje. Kiekvienam lietuvių parengime ji su malonumu savo talento gabumais padeda pavairinti programą.

Praeita pavasari, kuomet mus malonus dainininkas Vincas Kajackas su savo grupe nuvyko į Torontą, Anelė ir malonėjo kartu vykti ir savo mikliais pirštukais ten paskambinti pijaną.

E. LUKOŠIUTĖ ir E. VOPŠIUTĖ

Visiems Montrealo lietuviams, gerai pažystamų tėvelių Lukošų ir Vopšų dukreles išstojo į St. Augustin of Canterbury aukštąją mokyklą.

A. VAITEKUNAS ir J. MOTUZAS

Istojo į Catholic aukštąją mokyklą.

R. KAZINAUČIUTĖ ir J. SPAIČYS

Istojo į D'Arcy McGee aukštąją mokyklą.

ARNA RAITERIUTĖ

Istojo į Montreal aukštąją mokyklą.

Visiems jaunuoliams pradėjusiems siekti aukštąjį mokslo kursą, linkime geriausių pasisekimų ir istvermės. Tėveliams, kurie leidžia te savo vaikucius, į sviesesni gyvenimą, velijame ir tikime, kad jų vaikuciai ne tik jums suteiks garbę, džiaugsmą ir pasididžiavimą, be kartu jie tokiais taps visai lietuvių tautai.

DAKTARAS E. ANDRIUKAITIS

Tai pirmutinis Kanados lietuvis, kuris taip pasekmingai yra užbaigęs medicinos mokslus ir tapęs gydytoju.

Šiuo laiku, jis tapo paliuosuotas iš laivyno tarnybos, todėl atsidarė savo privatų ofisą ant 2552 Rouen ir Frontenac gatvių kampo.

Dr. Andriukaitis, yra malonus vyras ir geras lietuvis. Jis mokslą yra užbaigęs ir dąsiekęs B.A. ir M.D. laipsnių per savo didelį darbą ir palinkima studijuoti toje mokslo sakoje, todėl kiekvienas turi suprasti, kad jo diplomai ne pinigais išpirkti, bet tikru talentu. Kaipo toksai, jis yra puikus arba daug nusimanantis gydytojas.

Lietuviai turētu visakeriopai paremti šį mūsų jaunąjį profesionalą.

Bet su kokia liga, pirmučiausiai kreipkimes pas Dr. Andriukaitį, 2552 Rouen St., Tel. Fr. 9265. Jo namų telefonas AM. 9324.

.
M Ū S Ų M I R U S I E J I

A.A. Vladišlovas KATINAS.

Spalio 19 diena, pasiškyrė su šiuo pasauliu, palikdamas didžiausiame nuliūdime savo žmoną Karaliną ir dvi dukreles: Viktoriją ir Mariją ir du sunus: Povilą ir Stasį.

Katinas, buvo senas ir visų mėgiamas žmogus, kuris į šią šalį atvyko 1913 met. rugsejo 27 diena. Iš Lietuvos paejo nuo Balninkų is Petriskiu kaimo. Cia gyvendamas beveik visą laiką dirbo į Canada Bridge Co. Ltd. Visą laiką gyveno į Lachine, kur buvo ir palaidotas.

A.A. Juozas GRINIUS.

Spalio 29 diena, į St. Luke's ligonine į amžinasti nukeliavo Juozas Grinius 61 metų amžiaus. Jis paliko didžiausiame nuliūdime savo žmoną, po tėvų vardu Agotą Stratkauskiutę.

Palaidotas iš lietuvių šv. Kazimiero bažnyčios, su gražiomis apeigomis, lapkričio 2 diena.

Mūsų mirusiųjų tautiečių, visiems giminėms ir jų draugams, reiškiamo giliausią užuojautą.

.

P A D Ē K A

Šiuomi norime padėkavoti visiems mūsų geriems prietėliams, kurie dalyvavo sermenyse, laidotuvsė, užpirkto gedulo misias ir atsiuntė gražius geliu vainikus.

Ypatingai išreiškiame savo nuoširdžią padėką ponams Šalte-
niams ir Janulevičiams, kad mums pagelbėjo mūsų liūdnoje valandoje.

K. Katinienė ir šeima.

G A R N Y S A P S I L A N K Ė

Pas Jona ir Augusta Gyvius, kuriems paliko labai dailią du-
krele, vardu Constancija ir Barbara.

Tėveliams sulaukusiems tokios brangios viešnios ir viešniai
linkime visokiausią laimę ir gėrybę.

PETRONĖLĖ MILLER-JUŠKEVIČIENĖ

Kaip visiems yra jau žinoma, kad praėjusiais metais puikiai
pasidarbavo tarpe lietuvių Raudonojo Kryžiaus labui, šiais metais
vėl yra užkviesta R. K. Pareigūnų, atlikti taip gražią pareigą,
kurios reik manyti, ponai Miller-Juskevičienė neatstums, ir iskurs
tarpe svetimtaucių, lietuvių gražų vardą.

Skaitykite ir platinkite "Nepriklausoma Lietuva".

Remkite lietuvių Biznierių.

VESTUVIU VARPAI SKAMBĖJO

Ponų J.V. Ramanauskų dukrelei Juliai su Jonu Benevičiu, spalio 24 dieną. Jonas Benevičius yra amerikietis, todėl ir savo jauną bei grakščią žmonelę išsivežė iš montrealiečių tarpo.

Vestuvių puota, buvo nepaprastai iškilminga, kaip bažnyčioje, taip namuose.

Linkime laimės ir pasisėkimo naujame gyvenime.

JUOZAS ARLAUSKAS

Spalio 13 dieną, užbaigė apie kunystės pareigą, Juozui, Onai, Bronei ir Stasiui Rausčiams. Buvo atiduota pilna atskaita ir namų nuosavybės popieriai su pinigais į jų rankas.

Jaunieji Rausčiai viską priėmė su didžiausiu dėkingumu ponui Arlauskui, nes viskas buvo sutvarkyta labai gerai ir sąžiningai.

Arlauskas apie kunystės pareigą sąžiningai ėjo per 12 metų, kol jauniausias šeimos narys pasiekė pilnus metus.

Tenka pažymėti, kad Arlauskų šeima turėjo dėl to daug rūpesčių, bet dabar gali iš to gauti ir gražų nusiramimą arba širdies paguodą, kad jų aukletiniai užaugo labai gražiai ir pavyzdingais jaunuoliais.

JUREIVIS F. BULKAITIS

Šiuo laiku jau yra apleidęs ligoninę ir kol kas ilsisi Montreale. Neuzilgo žada pasirodyti ir lietuvių tarpe, kuriuos jis nepaprastai myli ir gerbia. F. Bulkaitis yra tikras Lietuvos sunus, gerbias savo tautą, kalbą ir jos papročius.

Linkime geriausios sveikatos ir daugiau nebematyti tų skaudžių, sunkių ir pavojingų valandų, kokios jam teko pergyventi šio baisaus karo sukuryje.

ŽODIS IŠ REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS

K. VIDIKAUŠKUI esame labai dėkingi, už visą mums prisiustą medžiagą, naujienas ir labai malonius linkėjimus. Labai ačiu.

JACK GANSON'ui dėkingi esame už malonų laišką ir linkėjimus. Mums bus vienas malonumas ir pasididžiavimas nueiti ir pamatyti Tamstą ritantis ir laužant kaulus svetimtaučiams. Kanadiečiai visuomet laukia Jūsų su p. Pazėla atsilankant.

TAUTIEČIAMS IŠ DELHI, ONT., butent Juliiui ir Onai Stradomskams, Elenaui Tuivylienei ir Stoniui esame labai dėkingi už apsilankymą į Montrealą ir kartu į šio žurnalo administraciją.

Gerb. J. Strodamskis ne tik užsiprenumeravo "N. L.", bet kartu paliko ir gražios finansinės paramos tolimesniam žurnalo gyvavimui.

O. VIZBARIENĖ, nenuilstanti visuomenininkė, nenuilstanti Montrealo korespondente į daugelį amerikiečių laikraščių, teikėsi paremti šį mūsų žurnalą su labai gražia finansine auka.

B. A. L. F. ir A. L. I. B. mes esame begalo dėkingi už teikiamą mums paramą savo veiklos informacijomis.

Kanados lietuviai visuomet turi savo žvilgsnius nusukę į amerikiečius ir visuomet laukia iš jų pavyzdžio. Mes jaustumės visai bejėgiai jei būtume vienišiai, bet kartu žingsnis į žingsnį eidami, atliksime to didžiojo darbo dalį, kokio šiandien reikalauja iš mus išeivių, mūsų gimtoji salis.

S. L. A. sekretoriui Vinikui, esame dėkingi už prisiuntimą visų informacijų, kaip patapti Susivienijimo nariu.

Gaila, kad Montrealo tos organizacijos skyriaus nesiranda! O tai viena iš garbingiausių pasaulio lietuviuose organizacija.

PATYRĖS - taip pasirašiusiam korespondentui, esame dėkingi už gražų raštą. Nespejom talpinti šiame numeryje. Liks sekančiam.

PADANGĖS ARUI mes visuomet esame neužmirštamai dėkingi Jums už nuolatinį bendradarbiavimą ir už aukso mintis. Gerbiamasis! Teikite mums atleisti, kad spalio mėnesiui taikytos poezijos nesunaudojom. Mat, jau mūsų toks kelias!

KONCERTAS

Sekmadieni Lapkričio - Nov. 26 diena 1944 m.

4:30 po pietu parapijos svetainėj.

KANADOS LIETUVIŲ SĄJUNGA
RUOŠIA

Koncerta, kurio pelnas skiriamas Kalėdų Eglaitėi.

Koncerto programa bus sudaryta vadavaujant P-nei Elenai Jesutienei ir prigelpstant Varg. K. Žižiunui dailiai išlavintam chorui.

Kitu Montrealo Lietuvių draugiju tą dieną prašome susilaikyti nuo kitokių parengimų, kad visi lietuviai turētu progos ateiti ir paremti šį gražų ir jau tradicijon iėjusį dalyką - Kalėdų Eglaitę Vaikučiams.

PRAŠOM NEPAMIRŠTI DIENOS IR LAIKO.

- RENGĖJAI. -

KONCERT

... koncertu ...
... koncertu ...
... koncertu ...

... koncertu ...
... koncertu ...
... koncertu ...

... koncertu ...
... koncertu ...
... koncertu ...

... koncertu ...
... koncertu ...
... koncertu ...

... koncertu ...
... koncertu ...
... koncertu ...

... koncertu ...
... koncertu ...
... koncertu ...

... koncertu ...
... koncertu ...
... koncertu ...

... koncertu ...
... koncertu ...
... koncertu ...

... koncertu ...
... koncertu ...
... koncertu ...

... koncertu ...
... koncertu ...
... koncertu ...

... koncertu ...
... koncertu ...
... koncertu ...

... koncertu ...
... koncertu ...
... koncertu ...

... koncertu ...
... koncertu ...
... koncertu ...

... koncertu ...
... koncertu ...
... koncertu ...

... koncertu ...
... koncertu ...
... koncertu ...

